

MARXILAINEN # 4

syys
kuu
2010

Marxilaisen Työväenliiton teoreettinen lehti

70 vuotta Trotskin murhasta

10 vuotta MTL:n perustamisesta

MARXILAINEN TYÖVÄENLIITTO

PL 37, 90501 OULU

FINLAND

www.mtl-fi.org

mtl@mtl-fi.org

+ 358 400 528 075

SISÄLTÖ

	<i>sivu</i>
70 vuotta Trotskin murhasta -10 vuotta MTL:n perustamisesta	4
Lyhyt biografia – kuka oli Leon Trotski	6
Dimitris Mizaras: Leninin viimeinen taistelu	13
Leon Trotski: Ohjelman rakenteesta	26
Leon Trotski: Mitä jatkuva vallankumous on (perusväittämät)	31
Trotskin haastattelu toisesta maailmansodasta	36
Dimitris Mizaras: Stalin murhautti Trotskin natsien avustuksella	38
Leon Trotski: Venäjän vallankumouksen puolustus (Kööpenhaminan puhe)	38

70 vuotta Trotskin murhasta -10 vuotta MTL:n perustamisesta

Syyskuun 11. ja 12. päivänä Marxilainen Työväenliitto järjestää tilaisuuden, jossa muistamme liikkeemme perustajan historiallisia aikaansaannoksia. Trotskin väkivaltaisesta kuolemasta on kulunut 70 vuotta. Leon Trotski itse piti hänen suurimpana historiallisena saavutuksenaan marxilaisuuden jatkuvuuden varmistamisen kansainvälisessä luokkataistelussa. Kuten hän itse kirjoitti, hänen osuutensa Neljännen Internationaalin perustamisessa on ollut merkittävämpi saavutus kuin hänen toimintansa Lokakuun vallankumouksessa tai Puna-armeijan perustamisessa.

Trotski uhrasi koko elämänsä taisteluun proletariaatin johtajuuskriisin ratkaisemiseksi. Se on edelleen jokaisen vallankumouksellisen velvollisuus tänäkin päivänä, jolloin maailmanlaajuinen kapitalismin kriisi uhkaa kaikkialla tuhota ihmiskuntaa ja sen sivilisaatiota kokonaisuudessaan. Sitä tehtävää tiedostaa Marxilainen Työväenliitto, joka 10-vuotistaipaleessaan on analysoinut kapitalismin kriisiä, kaavaillut näköaloja ja osallistunut luokkataisteluun historian viimeisen luokkayhteiskunnan kumoamiseksi. Marxilainen Työväenliitto on Komitean Neljännen Internationaalin Jälleenperustamisen (CRFI) puolesta taistelevan kansainvälisen järjestön edustaja Suomessa.

Aika, jolloin Trotski ja hänen toverinsa taistelivat tämän merkittävän tehtävän toteuttamiseksi, oli äärimmäisen vaikea. Työväenluokan ja – liikkeen kannalta kyseessä oli katastrofien periodi. Idässä Stalinin johdolla byrokratian rautakorko oli tukahduttanut viimeisetkin rippeet työväendemokratiasta, Leninin vanhan kaartin parhaat toverit oli murhattu tai teloitettu näytösoikeudenkäynneissä, ja maailman vallankumous oli tietoisesti ajettu tappioihin ja näin ollen petetty. NL:n naapurissa Hitler oli kuristanut luokkataistelun Saksassa ja valmistautui Stalinin siunauksella suorittamaan vastaavia tehtäviä muuallakin Euroopassa.

NL:n mahtavan tiedusteluverkoston, ”Punaisen Orkesterin” johtaja Leopold Trepper muistuttaa Stalinin ajasta ja siihen liittyvästä terrorista. Näin Trepper kirjoitti myöhemmin muistelmissaan: ”Mutta kuka uskalsi silloin valittaa? Kuka nousi huutamaan julki erimielisyyttään? Ainoastaan trotskilaiset ovat oikeutettuja vaatimaan itselleen tätä kunniaa. Kuten johtajansa, joka maksoi vakaumuksensa vakauden jäähakun iskulla päähänsä, trotskilaiset taistelivat kynsin ja hampain stalinismia vastaan ja he olivat ainoat, jotka näin tekivät. Suurten puhdistusten aikana he pystyivät huutamaan jäisiltä aroilta, johon heitä oli viety eliminoitavaksi. Keskitysleireillä trotskilaisten käytös oli esimerkillinen, mutta heidän äänensä hukkuivat tundraan”. Silloin kun Stalinin verinen käsi ei ulottunut trotskilaisiin, niin Hitler hoiti vainot. Näin ollen, 1930-luvulla ja sodan aikana teurastettiin Neljännen Internationaalin etevimpiä johtajia ja hajotettiin puolueita ja järjestöjä.

Toisen maailmansodan jälkeen maailma oli muuttunut. Stalin oli mm. Jaltassa sopinut maailmanjaosta ja luvannut lännelle yhteiskunnallista rauhaa. Teoriat sosialismista yhdessä maassa kehitettiin ja laajennettiin rinnakkaisolon teorioilla, ja sosialismiin siirtymisestä tuli tavoite, johon viitattiin vain vappuna ja muina työväen juhلامerkkipäivinä. Kapitalismi sai kaipaamansa luokkataistelun rauhoittamista ja keskittyi taloutensa inflatoriseen kehittämiseen. Keynesin ajaksi tunnettu aikakausi kesti vaivalloiset 30 vuotta. Pääoma levisi ympäri maailmaa ennätysellisellä tahdilla, riistonaste kasvatettiin pilviin ja taistelut maailman markkinoista kärjistyivät. Samaan aikaan dollari dominoi taloudellisia prosesseja ja valtion interventio (etenkin aseteollisuudessa, hyvinvointivaltion toiminnassa ja infrastruktuurissa) takasi työväelle täystyöllisyyttä. Keinotekoinen kasvu tuli tiensä päähän 1970-luvulla, josta lähtien ns. uusliberalismi, pimeät markkinavoimat ja finanssiglobalisaatio määräävät kaikessa.

On ilmeistä se, että sodanjälkeisenä aikana vallankumouksellisilla ei ollut paljon mahdollisuuksia toimia menestyksekkäästi. NL:n romahtamisen jälkeen kapitalismi on yritetty restauroida kovalla kädellä Itä-Euroopassa, Venäjällä ja Kiinassa, jossa sama prosessi alkoi aikaisemmin. Erityisesti nykyisessä kriisissä on vaikea vaieta siitä, että kapitalismi potee kuolemantautia ja sinnittelee maailmanlaajuisten kouristusten vallassa. Barbaria hämmöittää, koska kuten aikaisemmatkaan yhteiskunnalliset tuotantotavat, kapitalismi ei väisty historiasta vapaaehtoisesti. Enemmän kuin koskaan ennen nyt tarvitaan välttämättömiä mekanisme- ja järjestelmän kumoamiseksi työväestön eduksi. Tänään on koottava yhteen kaikki teoreettinen perintö ja muut voimamme ja ryhdyttävä tositoimiin vallankumouksellisen puolueen ja Internationaalin rakentamiseksi.

Tänään trotskilaisilla on oikeus ylpeillä saavutuksistaan. Historialliset tehtävät samanaikaisesti painavat hartioille. Nyt kun työväenluokka mobilisoituu ympäri Eurooppaa ja maailmaa, olemme tietoisia siitä, että marxilaisen metodin merkitys tässä taistelussa korostuu. Näin ollen, kehotamme työväestöä, ystäviä ja jäseniämme lukemaan Trotskin kirjoituksia ja Neljännen Internationaalin analyyseja. Trotskilaisten tekstien tuotanto on historiallisista syistä johtuen Suomessa köyhänlaista. Sen vuoksi näinä päivinä luovutamme työväenluokalle Trotskin kirjan "Heidän moraalinsa ja meidän" suomennoksen. Uuden kirjan lisäksi saimme uuspainoksena "Siirtymäohjelman" ja lukijan kädessä olevan teoreettisen lehtemme "Marxilaisen" neljännen numeron. Hyviä lukuhetkiä.

20.8.2010

Dimitris Mizaras

Kuka oli Leon Trotski – lyhyt elämäkerta

Lev Davidovits Bronstein (Trotski) syntyy 7.11.1879 Ukrainassa maalaisperheeseen, jolla on juutalaistausta.

Keväällä 1888 Lev matkustaa Odessaan, jossa aloittaa opiskelun.

1896: hän muuttaa Nikolajeviin, jossa tutustuu sosialistiseen aatteeseen.

1897: Lev saa kontakteja työläisiin ja perustaa Etelä-Venäjän Työläisten Liiton. Siellä hän tutustuu kommunistiseen manifestiin.

28.1.1898: hänet pidätetään ja vangitaan ensimmäisen kerran, ja hän joutuu eristyselliin.

1.3.1898: Yhdeksän edustajaa perustaa Venäjän Sosialidemokraattisen Työväenpuolueen. Trotski, joka oli joutunut vankilaan miltei viideksi vuodeksi, aloittaa marxismin klassikoiden laajat tutkimukset, mukaan lukien Plehanovin ja Labriolan teokset.

1900: Lev avioituu Aleksandra Sokolovskajan kanssa, kuulee ensimmäisen kerran Leninistä ja lukee teoksen Kapitalismin kehitys Venäjällä. Moskovon vankiloista hänet siirretään maanpakoon Siperiaan.

1901: Hän kirjoittaa poliittisia ja filosofisia artikkeleita Idän aikakauslehteen.

1902: Hän karkaa Siperiasta Lontooseen, jossa hän tapaa Leninin. Krupskaja esitteli hänet Leninille sanoen, ”kynä on saapunut”.. Lev, joka oli alkanut käyttää nimeä Trotski, kirjoittaa Leninin perustamaan Iskraan.

1903: Plehanov tyrmää Leninin ehdotuksen Trotskin hyväksymisestä Iskan toimitukseen. Puolueen toisessa konferenssissa hän oli alussa Leninin kannalla. Edustajat puhuivat Leninin nuijasta, mutta pian hän erkaantui tästä. Trotski ei vielä ymmärtänyt Leninin dialektista käsitystä vallankumouksellisesta puolueesta ja sen organisaatiosta. Konferenssi päättyi puolueen skismaan bolsevikkeihin ja mensevikkeihin.

1904: Trotski eroaa mensevikkien käsissä olevasta Iskan toimituksesta.

22.1.1905: Tsaarin armeija ampuu kohti työläisiä Pietarissa ja sadat ihmiset saavat surmansa. Vallankumous alkaa. Maalis-huhtikuussa Trotski matkustaa Wienistä Pietariin, jossa työläiset valitsevat hänet, 26-vuotiaana, historian ensimmäisen neuvoston puheenjohtajaksi.

26.12.1905: poliisi pidättää Trotskin ja muita edustajia ja johtajia. Vuoden 1906 Trotski viettää vankilassa analysoiden Venäjän vallankumoukseen vaikuttavia tekijöitä kapitalistisen systeemin maailmanlaajuisen kehityksen ja historiallisen luokkataistelun raameissa. Hän tulee siihen johtopäätökseen, että tsarismin kumoaminen Venäjällä ei johda porvarillisen demokratian aikakauteen vaan sosialistiseen vallankumoukseen ja proletariaatin diktatuuriin. Työskennellen yhteistyössä Parvusin kanssa Trotski kehittää jatkuvan vallankumouksen aatteet, jotka varmistuivat käytännössä vuoden 1917 vallankumouksessa. 17.11.1906 Trotski ja hänen toverinsa tuomitaan elinkautiseen vankeuteen Siperiaan.

Helmikuussa 1907 Trotski karkaa ja matkustaa 4000 mailia kelkalla ensin Pietariin ja sitten ulkomaille.

Touko-kesäkuun 1907 Trotski osallistuu puolueen 5. konferenssiin, jossa hän esittää jatkuvan vallankumouksen teorian ja vetoaa bolsevikkien ja mensevikkien yhtenäisyyteen.

1908 muutettuaan Wieniin Trotski kirjoittaa pitkiä artikkeleita (Die Neue Zeit) sosiaalidemokratian tilasta ja kritisoi vallankumouksellisen aloitteellisuuden ja dialektisen materialismin puutetta. Hän on törmäyskurssilla niin bolsevikkien (Leninin organisaatioperiaatteista) kuin mensevikkien (porvarilliseen demokratiaan suuntautumisesta) kanssa. Vaikka hän arvioi oikein tulevan vallankumouksen perspektiivejä, hän toisaalta vetoaa yhtenäisyyteen. Syyskuussa 1912 Trotski matkustaa Balkanille, jossa hän toimii sotakirjeenvaihtajana. 1914 Ensimmäinen maailmansota alkaa ja sosiaalidemokraatit hyppäävät porvariston kelkkaan. Plehanov ja mensevikit tukevat tsaaria. Trotski tuomitsee Toisen Internationaalin petoksen kirjassaan Sota ja Internationaali.

1915 sodanvastustajat kokoontuvat kansainväliseen konferenssiin Zimmerwaldissa. Trotski kirjoittaa konferenssin manifestin.

1916 hänet karkotetaan Ranskasta ja sen jälkeen pidätetään ja vangitaan Madridissa.

Tammikuussa 1917 Trotski saapuu New Yorkiin, jossa kirjoittaa sosialistiseen lehteen Uusi Maailma. Maaliskuussa Venäjällä puhkeaa vallankumous, tsaari eroaa ja maassa on kaksoisvalta. Porvaristo perustaa väliaikaisen hallituksen, kun taas työväenluokka perustaa neuvoston eikä

tunnusta muuta valtakeskusta. Mensevikit, jotka ovat neuvoston johdossa, tukevat hallitusta ja ovat sodan kannalla. Tämän linjauksen allekirjoittavat Stalin ja Kamenev, jotka Leninin ollessa maanpaossa ajavat bolsevikit oikeistolaiseen suuntaan. New Yorkista Trotski tervehtii tsaarin kaatumista ja kutsuu uuteen vallankumoukseen, jonka tulisi perustaa proletariaatin diktatuuri.

27.3.1917 Trotski lähtee perheensä kanssa laivalla kohti Venäjää, mutta Kanadassa hänet pidätetään ja suljetaan keskitysleirille.

17.4.1917 Lenin palaa Venäjälle ja esittää teesit, joissa hän tuomitsee väliaikaisen hallituksen tukemisen. Samalla kun hän vaatii neuvostojen valitsemaa hallitusta, julistaa sodan Stalinia ja Kamenevia vastaan. Jälkimmäinen perääntyy nopeasti.

29.4.1917 neuvostot protestoivat ja hallitus vaatii Trotskin vapauttamista.

17.5.1917 Trotski saapuu Pietariin ja seuraavana päivänä vaatii kaiken vallan neuvostoille.

23.5.1917 Trotski tapaa Leninin ja hylkää kaikenlaiset pyrkimykset bolsevikkien ja mensevikkien yhdentymisestä. Trotski kuitenkin viivyttää liittymistään puolueeseen koska hänen tarkoituksensa on saada kansainvälinen Mezraionzy –fraktio mukaan.

Heinäkuu oli suuren panettelun kuukausi. Hallitus ja mensevikit vainoavat Leniniä saksalaisten agenttina. Bolsevikit ovat maan alla ja Lenin piiloutuu. Trotski julistaa solidaarisuuttaan bolsevikeille ja tulee sen takia pidätetyksi ja vangituksi.

Syyskuussa Kornilov yrittää kaapata vallan ja epäonnistuu bolsevikkien mobilisoitujen massojen painostuksen seurauksena. Trotski ja muut bolsevikit vapautetaan. Lenin neuvoo valmistautumaan vallankumousta varten.

20.10.1917 bolsevikkien aloitteesta neuvostot muodostavat Vallankumouksellisen sotilaallisen komitean, Trotskin johdolla.

7.11.1917 bolševikit kaatavat hallituksen. Trotski organisoi ja ohjaa kapinan. Uusi hallitus varaa Trotskille ulkoasian komissaarin paikan.

9-10. joulukuuta 1917 Trotski organisoi Pietarin puolustuksen Kerenskin vastahyökkäystä vastaan.

9.1.1918 Trotski aloittaa Brest-Litovskin neuvottelut.

10.2.1918 neuvottelut kariutuvat, kun Trotski kieltäytyy allekirjoittamasta kovia ehtoja sisältävää sopimusta, mutta hän julistaa, että Venäjä lopettaa sodan. Bolševikit toivovat, että heidän sodanvastainen propagandansa puree ja auttaa Saksan työväenluokkaa kapinoimaan.

18.2.1918 saksalaiset imperialistit aloittavat hyökkäyksen uudelleen ja bolševikit aloittavat neuvottelut jälleen.

27.2.1918 perustetaan Puna-armeija.

3.3.1918 allekirjoitetaan Brest-Litovskin sopimus.

13.3.1918 Trotski nimitetään Puna-armeijan korkeimmaksi päälliköksi.

Keväällä 1918 alkaa sisällissota sen jälkeen kun imperialismi tunkeutuu maahan kukistaakseen bolševikkien hallituksen ja tukeakseen valkoisten joukkoja, jotka operoivat 5000 mailin

pituuisella rintamalla. Puna-armeija kokee tappioita ja Trotski aloittaa taistelun armeijan organisoimiseksi ja kurinalaisten joukkojen kouluttamiseksi.

Elokuussa 1918 Trotski onnistuu pysäyttämään Puna-armeijan vetäytymisen Svijatskissa.

2-7. maaliskuuta 1919 perustetaan Kolmas Internationaali ja Trotski kirjoittaa sen ensimmäisen manifestin. Saman vuoden heinäkuussa Stalin, joka sisällissodan alusta asti oli aloittanut

kulussintakaisen ristiretken Trotskia vastaan, yllyttää Leniniä omaksumaan toisenlaisen sotilaallisen politiikan. Lenin hylkää kaikki hyökkäykset Trotskia vastaan ja antaa Puna-armeijan johdolle täydet valtuudet.

15.9.1919 Trotski vastustaa Leninin ehdotusta luopua Pietarista ja julistaa aikomuksensa puolustaa pääkaupunkia viimeiseen mieheen. Kahden viikon sisällä Puna-armeija on saanut ratkaisevan voiton Jundenitsia vastaan.

Toukokuussa 1920 Trotski kirjoittaa loppuun kirjansa Terrorismi ja kommunismi, jonka kirjoittamisen hän oli aloittanut siinä armeijan junassa, jolla hän kiersi ympäri rintamaa, johtaen Puna-armeijan voittoon.

Heinä-elokuussa 1920 pidetään Internationaalin toinen konferenssi Moskovassa. Puna-armeija hyökkää Puolaan Trotskin vastustuksesta huolimatta ja kärsii murskaavan tappion Stalinin laiminlyöntien vuoksi.

Maaliskuussa 1921 puna-armeija lopettaa imperialismien tukeman Kronstadtin kapinan.

8-16. maaliskuuta Venäjän kommunistinen puolue hyväksyy NEP:in.

Heinä-elokuussa 1921 Lenin käy Trotskin kanssa yhteistä taistelua ultravasemmistolaisuutta vastaan.

23.5.1922 Lenin saa ensimmäisen sairaskohtauksen ja toivuttuaan siitä aloittaa taistelun puolueessa nousevaa byrokratiaa ja Stalinia vastaan kahdesta kysymyksestä, eli ulkomaankaupan monopolista ja Georgian nationalismista. Lenin kirjoittaa myös poliittisen testamenttinsa.

4.1.1923 testamentin lisäyksenä Lenin vaatii Stalinin vetämistä pois pääsihteerin paikalta.

5.3.1923 Lenin katkaisee kaikki välit Stalinin kanssa, mutta toinen kohtaaminen pitää hänet poissa kaikesta poliittisesta aktiivisuudesta.

17.-25. huhtikuuta 1923 Trotski 12. puoluekonferenssin puheessaan vaatii nopeampaa teollistumistahtia. Hän varoittaa puoluetta kulakkien taloudellisen vallan vahvistumisesta. Stalin, Zinovjev ja Kamenev laajentavat Trotskin vastaista aktiviteettiaan.

Lokakuussa 1923 vallankumouksellisesta tilanteesta huolimatta Saksan komm. puolue luopuu kapinasuunnitelmastaan ja häviää taistelematta.

15.10.1923 puolueen poliittinen toimikunta päättää hyväksyä Trotskin Uuden Suunnan.

Joulukuussa 1923 Trotski aloittaa Uusi Suunta –artikkelisarjan kirjoittamisen, jossa kritisoi puolueen byrokratisoitumiskehitystä. Samalla hän varoittaa vanhojen bolševikkijohtajien rappeutumisesta ja vaatii, että puolueen pitää suunnata kontrolli valtion byrokraattiselle mekanismille.

1.-18.1.1924 puolueen 13. konferenssissa Trotskiin kohdistuu pahansuopainen hyökkäys.

24.1.1924 Lenin kuolee. Toukokuussa 1924 puolueen konferenssi salaa Leninin testamentin vastoin Krupskajan tahtoa. Saman vuoden lokakuussa Trotski kirjoittaa Lokakuun opetukset ja joulukuussa Stalin markkinoi ensimmäistä kertaa revisionistista sosialismi yhdessä maassa -teoriaa. Sotaretki Trotskia vastaan saa nyt uuden muodon: historiaa kirjoitetaan uudelleen ja nostetaan haudasta vanhoja Leninin ja Trotskin välisiä erimielisyyksiä, jotta saataisiin viimeisimmälle huonoa mainetta.

15.1.1925 Trotski poistetaan puolustusministeriöstä, ja kuukauden sisällä erimielisyydet Stalinin, Zinovjevin ja Kamenevin välillä kiristyvät. Huhtikuussa 1926 kaksi jälkimmäistä ja Trotski perustavat Yhdistyneen Opposition.

Toukokuussa 1926 Englannin ammattiyhdistys (TUC) Neuvostoliiton stalinistien tuella pettää yleislakon.

Heinäkuussa 1926 kolmentoista (mm. Trotski, Zinovjev, Kamenev, Krupskaja ja Pjatakov) julistus varoittaa työläisvaltion byrokraattisesta rappeutumisesta ja vaatii pikaista teollistumista ja toimenpiteitä kulakkeja vastaan.

Maaliskuussa 1927 Trotski vaatii, että keskuskomitea tutkii Internationaalien Kiinan-politiikkaa. Saman vuoden toukokuussa stalinistinen politiikka Kiinassa tarkoittaa täydellistä alistumista Tsiang Kai-Sekiin ja johtaa kiinalaisen vallankumouksen katastrofaaliseen tappioon.

Syyskuussa Trotski poistetaan Internationaalien toimeenpanevasta komiteasta.

Lokakuussa vallankumouksen kymmenennen vuosipäivän juhlissa Leningradissa ihmisjoukot ottavat vastaan Trotskin spontaanin riemuisasti.

7.11.1927 Stalin järjestää fyysisiä hyökkäyksiä Trotskia ja muita Vasemmisto-opposition johtajia vastaan.

15.11.1927 Trotski ja Zinovjev erotetaan puolueesta ja seuraavana päivänä vanha bolsevikki Joffe protestoi tekemällä itsemurhan. Joulukuussa erotetaan joukoittain opposition kannattajia.

12.1.1928 Trotski karkotetaan Alma Ataan vastavallankumouksellisesta toiminnasta.

Huhtikuussa ilmenee erimielisyyksiä Stalinin ja Buharinin välillä, kun kulakit piilottavat viljansa ja Stalin aloittaa siksak-käännöksen vasemmalle.

Kesäkuussa Trotski saa valmiiksi Kommunistisen Internationaalin ohjelmaluonnoksen kritiikin.

Heinä-syyskuussa Internationaalin 6. konferenssi hyväksyy kolmannen periodin ultravasemmistolaisen linjauksen.

16.12.1928 GPU vaatii, että Trotski lopettaa kaiken poliittisen toiminnan. Trotski kieltäytyy tottelemasta.

12.2.1929 Trotski karkotetaan Neuvostoliitosta. Hän saapuu Istanbuliin.

7.3.1929 Trotski saa omaelämäkertansa valmiiksi ja alkaa työskennellä monumentaalisen teoksensa, Venäjän vallankumouksen historian parissa.

Kevätkesällä entiset vasemmisto-opposition johtajat, kuten Preobrezhenski, antautuvat Stalinille siinä turhassa toivossa, että näin he taistelevat Buharinin oikeistolaista linjaa vastaan.

Joulukuussa Blumkin pidätetään ja ammutaan hänen palattuaan Venäjälle sen jälkeen kun hän oli tavannut Trotskin ja keskustellut hänen kanssaan.

1930 kapitalismin maailmankriisi syvenee sen 1929 romahduksen jälkeen. Kollektivisoinnin politiikka aiheuttaa taloudellisen kaaoksen NL:ssa. Saksassa vahvistuvat sekä natsit että kommunistinen puolue, mutta työväenluokka on jakautunut kahtia Internationaalin ultravasemmistolaisen politiikan takia.

1931 Trotski jatkaa ponnisteluja yhteisrintamapolitiikasta ja puolueiden uudistumisesta.

1932 Trotski kirjoittaa Entä mitä nyt ja Ainoa tie, jossa hän analysoi sosiaalifasismi-iskulauseen haaksirikkoa.

Marraskuussa Trotski vierailee Tanskassa sosialidemokraattisten opiskelijoiden kutsusta ja puhuu saksaksi Lokakuun vallankumouksesta.

20.1.1933 Hitler nousee valtaan. Sosialidemokraatit ja stalinistit eivät tee vastarintaa.

Maaliskuussa stalinistisoitunut Internationaali allekirjoittaa ehdoita politiikan, joka johti saksalaisen työväenliikkeen tuhoon ja fasismin voittoon.

15.7.1933 Trotski julistaa, että Kommunistinen Internationaali on tullut tiensä päähän työväenluokan vallankumouksellisena järjestönä ja että Neljännen Internationaalin rakentaminen on välttämätöntä.

17.7.1933 Trotski saa viisumin ja lähtee Ranskaan.

20.7.1933 Trotski kirjoittaa artikkelin. Ei ole enää mahdollista jatkaa samassa Internationaalissa Stalinin, Manuilinskin ja Lozovskin kanssa.

6.2.1934 fasistit yrittävät vallankaappausta Ranskassa.

1.12.1934 Stalin tapattaa Kirovin Leningradissa, stalinistinen byrokratia pyrkii syyllistämään murhasta toisinajattelijoita. Toukokuussa 1935 Trotski saa oleskeluluvan Norjasta.

Heinä-elokuussa Kommunistisen Internationaalin 7. konferenssi julistaa kansanrintamapolitiikan, joka on porvarillisen valtion puolustamista proletaarien vallankumousta vastaan. Byrokratiasta on jo tullut vastavallankumouksen agentti kansainvälisessä työväenliikkeessä.

18.3.1936 Stalin sanoo amerikkalaisen toimittajan haastattelussa, että .usko, että NL on maailmanvallankumouksen puolesta, on tragikoominen väärinkäsitys.

5.6.1936 Ranskassa muodostetaan kansanrintamahallitus aikana, jolloin massiiviset lakot puhkeavat. Ranskan kommunistinen puolue pettää lakot.

Elokuussa Trotski saa valmiiksi suurimman teoksensa. Petetty vallankumous, jossa hän analysoi neuvostobyrokratian luonnetta ja poliittisen vallankumouksen välttämättömyyttä NL:ssa.

19.8.1936 Zinovjevin ja Kamenevin oikeudenkäynnit Moskovassa, eli historian suurin juonittelu alkaa. Trotski ja hänen poikansa Shedov ovat pääsyytetyt.

24.8.1936 kaikki 16 syytettyä tuomitaan kuolemanrangaistukseen ja salamurhataan Ljubljankan vankilan kellarissa Moskovassa. Norjan hallitus laittaa Trotskin kotiarestiin, kun sosialidemokraatit siellä haluavat miellyttää neuvostobyrokratiaa. Moskovan oikeudenkäyntien valheen paljastaminen on enää Leon Shedovin vastuulla.

13.12.1936 Trotski saa oleskeluluvan Meksikosta ja muuttaa sinne tankkerilaivalla.

31.12.1936 Trotski kirjoittaa. Vuosi, joka on päättymässä jää historiaan Kainin vuotena.

9.1.1937 Trotski vaatii tutkimuskomitean, jonka tulisi tutkia Moskovan juonittelut.

23.1.1937 Pjatakovin, Radekin ja muiden oikeudenkäynnit alkavat Moskovassa. Syytetyt tuomitaan kuolemaan ja salamurhataan. Trotskia syytetään liittolaisuudesta Hitlerin ja Mikadon kanssa.

10.-17.4.1937 Trotski kumoaa stalinistisen juonittelun kolmannentoista komiteakokouksen aikana.

17.6.1937 kenraali Tuhatsevsia, Jakiria ja muita puna-armeijan upseereita syytetään liittolaisuudesta Hitlerin kanssa ja murhataan.

Toukokuussa Espanjassa Barcelonassa katalonialaisen työväenluokan kapina stalinistien tukemaa kansanrintamahallitusta vastaan tukahdutetaan armottomasti. POUM, vaikka oli erkaantunut Trotskista, hävitettiin täydellisesti. Stalinistit sieppaavat ja murhaavat POUM:n johtajan Andres Ninin, varmistaen näin vallankumouksen tappion ja Francon voiton.

13.12.1937 tutkimuskomitea tekee päätöksensä. Shedov ja Trotski ovat syyttömiä, Moskovan oikeudenkäynnit ovat juonittelua.

Syyskuussa Trotskin sihteerin Ervin Wolfin katoamisen jälkeen Ignas Rais, joka on loikannut GPU:sta, kaatuu konekiväärin ampumana Sveitsissä.

16.2.1938 GPU murhaa Leon Shedovin eräässä pariisilaisessa sairaalassa. Heinäkuussa Rudolf Clément, Trotskin sihteeri Euroopassa, murhataan Pariisissa.

3.9.1938 Perustetaan neljäs Internationaali ja Trotskin kirjoittama Siirtymäohjelma hyväksytään perustamisasiakirjaksi. Kuten Trotski oli ennustanut, Stalin allekirjoittaa sopimuksen Hitlerin kanssa elokuussa 1939.

3.9.1939 toinen maailmansota alkaa. Trotskilaisen liikkeen sisällä syntyy pikkuporvarillinen oppositio, joka kieltäytyy puolustamasta NL:a.

Tammikuussa 1940 Trotski taistelee ideologisesti oppositiota vastaan kiinnittäen huomiota dialektiseen materialismiin välttämättömänä filosofisena metodina, joka ohjaa vallankumouksellisen puolueen toiminnan. Kirja, joka syntyi em. taistelusta, tunnetaan nimellä Marxisin puolustuksena.

24.5.1940 stalinisti, taidemaalari Singueros yrittää useita laukauksia ampumalla murhata Trotskin, joka pelastuu ikään kuin ihmeen kaupalla. Trotski varoittaa, että murhayritys ei jää viimeiseksi.

8.6.1940 Trotski kirjoittaa kirjan Stalin tavoittelee kuolemaani.

20.8.1940 GPU:n kätyri Ramon Bercander tunkeutuu Trotskin kotiin Meksikon Kojoacaniin ja murhaa 60 vuotiaan vallankumouksellisen lyömällä häntä jäähakulla päähän.

21.8.1940 Trotski kuolee kello 19.25

Leninin viimeinen taistelu (1)

Tammikuussa tuli täyteen 80 vuotta Leninin kuolemasta. Vanhan stalinistisen propagandan mukaan Stalin oli Leninin paras oppilas. "Lenin opetti ja Stalin kasvatti meitä", toistivat väsymättä NL:n hallitsevan kastin megafonit, kommunistiset puolueet ympäri maailmaa. Trotski taas näytetään Leninin ja leninismien leppymättömänä vihollisena. Meidän molemmat kommunistiset puolueet, niin SKP kuin KTP:kaan, eivät vielä kukaan kohta viisitoista vuotta "reaalisosialismin" luhistumisen jälkeen suostu vetämään oikeita johtopäätöksiä siitä, mikä meni pieleen sosialismiin siirtymisen yhteydessä. SKP:n ujoisko yritys lähestyä asiaa (2) ei mene pintaa syvemmälle; Hakanen analysoi siinä "virheet" ja sitä, mikä jäi tekemättä, "kritisoi" stalinismia ilman, että ymmärtäisi stalinismin ilmiötä ja sitä ilmiötä, miten viimeinen erkaantui leninismistä. Tämä on-tuva stalinismin analyysi on merkittävin erottava tekijä SKP:n ja KTP:n välillä eikä SKP:n politiikka, sillä KTP on monessa asiassa vetämässä oikeistolaisempaa linjaa SKP:n nähden. KTP näkee NL:n romahtamisen syitä piilevän pikemmin stalinismin puuttumisessa ja etenkin ulkovaltojen agenttien aikaansaamisessa. Kirjoituksia viime vuosisadan merkittävimmästä tapahtumasta, lokakuun vallankumouksesta ja sen rappioitumiseen johtavista syistä on hyvin vähän kirjoitettu vasemmistopuolueiden lehdissä Suomessa. Kaikkien näiden tekopyhien kirjoitusten takana on yritys esittää stalinismi leninismien jatkeena, ja tämä on moderni tapa legalisoida stalinismi, tuoda sen vanhaa politiikkaa takaovesta joukkoliikkeen talon sisään. Tällainen logiikka sopii kaikenlaisille porvaristisen järjestelmän liberaaleille anarkisteista porvareille demarien kautta, jotka pitävät stalinismia leninismien järjellisenä seurauksena. Nämä kaikki edelliset ideologiset suuntaukset jättävät huomioimatta tosiasian, että sekä vastarinta stalinistiselle byrokratialle että merkittävin uhrien määrä tulee bolševikkien vasemmasta siivestä, erityisesti vasemmisto-oppositiosta, joka järjestäytyi Trotskin lipun alle ja ympärille.

Joukko historiallisia asiakirjoja, artikkeleita, neuvoja tai määräyksiä paljastavat, että todellisuus on toisenlainen. Leninin viimeiset kaksi vuotta oli omistettu nuoren työläisvaltion elimistössä kasvavaa byrokratian syöpää vastaan, byrokratian, jonka pääedustajaksi muodostui Stalin. Tätä tukevat Leninin kirjoitukset löytyvät hänen Teostensa 45. osasta ja yleensä ovat maaliskuusta 1922 maaliskuuhun 1923 saakka. Maaliskuun kuudennesta päivästä lähtien 1923 jo sairaan Leninin terveys huonontui entisestään ja 10. maaliskuuta hän vaipui puhehäiriötilaan ja moni kuukautisen taistelun jälkeen tautia vastaan Lenin kuoli 21. tammikuuta 1924. Kominternin päätöksellä alettiin juhlia Leninin kuoleman merkkipäivää yhdessä saksalaisen vallankumouksen murhattujen johtajien Rosa Luxemburgin ja Kalle Liebknechtin kanssa. Kysymyksessä oli kolmen L:n juhla, jonka Stalin lakkautti myöhemmin. Edellä mainitut dokumentit, kuten myös monet muutkin sen ajan tekstit, jäivät vuosikymmenien ajan laajan lukijakunnan ulottumattomiin ja ainoastaan vuonna 1956 pidetyn 20. konferenssin jälkeen niitä alettiin julkaista, silloin kun byrokratian asema kansainvälisen luokkataistelun tasapainottavana tekijänä oli heikentynyt niin, että stalinismin piti vaihtaa naamio, hylätä stalinismin tiettyjä puolia pystyäkseen säilyttämään loput niistä. Leninin poliittinen testamentti, sihteereiden päiväkirjat ja muistiinpanot (3) ovat käytettävissä olevasta materiaalista tärkeimmät. Toisin kuin virallisessa propagandassa Leninin vastustajana näyttää olevan Stalin ja tiiviimmässä liittolaissuhteessa hänen kanssaan on Leon Trotski. Lenin näki nousevan byrokratian vaaran ja taistelemalla Stalinia vastaan oli päättänyt omistaa elämänsä viimeiset vuodet taisteluun muodostumassa olevaa kastia vastaan, jonka huipulla oli Stalin. Taistelu ei ollut helppoa. Leninin piti saada haltuunsa valtava määrä aineistoa, joka ei ollut helposti hänen ulottuvillaan. Hänen apunaan oli kuusi naista, vaimo Krupskaja, sisar Maria Iljitshna sekä neljä sihteeriä. Esille tulleet asiat eivät kuitenkaan ole olleet ihan uusia meille. Tiesimme miten asian laita on Trotskin kirjoituksista 20-luvulla Leninin kuoltua. Kolme suurta asiaa huolestutti Leniniä elämänsä viimeisinä vuosina. a) Nuoren neuvostovaltion byrokratisoitumisen vaara, b) kapitalismin taloudelliseen tunkeutumi-

seen liittyvät tehtävät toimenpiteet ja näin ollen ulkomaankaupan monopolin säilyttämisen välttämättömyys sekä c) eri kansallisuuksien välisten suhteiden säilyttäminen, ns. kansallisuuskysymys.

Taistelu byrokratiaa vastaan

Kahden johtajan, Leninin ja Trotskin piti taistella yhdessä nousevaa stalinistista diktatuuria vastaan. Puhuessaan Kommunistisen Internationaalin Neljännessä Kokouksessa Lenin kuvasi nuoren neuvostovaltion ongelmat: *"Ensinnäkin maamme on takapajuinen, toiseksi sivistys on maassamme minimaalinen, kolmanneksi me emme saa apua. Yksikään sivistysvaltio ei auta meitä. Päinvastoin, kaikki ne toimivat meitä vastaan. Neljänneksi valtiokoneistomme vuoksi. Me otimme vanhan valtiokoneiston ja se oli meidän onnettomuutemme. Valtiokoneisto toimii hyvin usein meitä vastaan. Asia oli siten, että vuonna 1917, sen jälkeen kun olimme ottaneet vallan, valtiokoneisto sabotoi meitä. Silloin pelästyimme kovin ja pyysimme: "Olkaa niin hyvät ja palatkaa takaisin". Ja niinpä kaikki palasivat ja siinä on meidän onnettomuutemme. Meillä on suunnaton määrä virkailijoita, mutta meillä ei ole kylliksi sivistyneitä voimia kyetäksemme todella johtamaan heitä. Käytännössä käy hyvin usein niin, että täällä ylhäällä, missä meillä on valtiovalta käsissämme, koneisto jotenkin toimii, kun sitä vastoin alhaalla he määräilevät oman mielensä mukaisesti ja määräilevät niin, että heidän toimintansa muodostuu useinkin toimenpiteemme vastustamiseksi. Ylhäällä meillä on, en tiedä paljonko, mutta arvelen, että joka tapauksessa vain muutamia tuhansia, enintään joitakin kymmeniä tuhansia omia ihmisiä. Mutta alhaalla on satoja tuhansia tsaarilta ja porvarilliselta yhteiskunnaalta saamiamme virkamiehiä, jotka toimivat osaksi tietoisesti, osaksi tiedottomasti meitä vastaan".* (4) Stalinin teorianvastaisuus ja empirismi sekä esim. Zinovjevin ja muiden bolsevikkipuolueen johtajien poliittinen konservatiivisuus toimi niin, että heistä tuli pikkuporvarillisille ja byrokraattisille yhteiskunnallisille voimille vetovoima ja "hihna" niiden voimien eteenpäin siirtymiselle, voimille, jotka viime kädessä heijastivat imperialismin paineita saarrettua neuvostovaltiota kohtaan.

Ulkomaankaupan monopoli

Pikkuporvariston ja imperialismin painostuksesta joukko johtajia, kuten Sokolnikov, Buharin ja Stalin itse, Leninin ollessa poissa, äänestivät (5.-6.10.1922) bolsevikkien keskuskomiteassa sellaisen päätöksen puolesta, että ulkomaankaupan monopoli saataisiin löysemmäksi. Kun Lenin sai tietää tämän, hän raivostui. Lenin piti ulkomaankaupan heikentämistä "torpendointina", kuten hän asian ilmaisi kirjeessään keskuskomitean jäsenille 1.10.1922. Tällainen avaisi ovet Venäjän markkinoiden resurssien varastamiselle ja se horjuttaisi työläisvaltion perustaa. Enemmistö keskuskomitean jäsenistä tuki Leniniä, mutta Stalin, joka oli äskettäin saanut pääsihteerin paikan, kirjoitti: *"Leninin kirje ei saanut minua taipumaan keskuskomitean oikeassaolosta ulkomaankaupan suhteen"*. Asia päätettiin ottaa uudelleen käsiteltäväksi 15.12. täysistunnossa, joka sitten lykättiin 18:nteen joulukuuta.

Kansallisuuskysymys

Samaan aikaan sijoittuu myös kansallisuuskysymys. Entisen tsaarin ajan Venäjän kaltaisessa maassa, jossa asuu valtava kirjo kansoja, kansallisuuskysymyksen ratkominen oli mitä kriittisimpiä kysymyksiä. Stalin tarjosi byrokraattisen ratkaisun ja jätti moukkamaisesti huomiotta eri vuosisatoja tsaarin vallan sorrettujen kansojen kansalliset tunteet. Stalin ehdotti Ukrainan, Valko-Venäjän, Azerbaidžhanin, Georgian ja Armenian sulauttamista Venäjän federaatioon niiden autonomista asemansa säilyttäen. Georgian kommunistit vastustivat sellaisia suunnitelmia. Myös Lenin vastusti Stalinin suunnitelmia ja ehdotti neuvostotasavaltojen liittoa, joka olisi taannut niille yhdenvertaisuuden ja itsemääräämisoikeuden eroamiseensa asti. Neuvosto-

valtion kohtalo riippui varsinkin näiden kahden kysymyksen ratkomisesta, eikä ole ihme, jos nämä askarruttivat kovasti Lokakuun vallankumouksen johtajaa. Lenin, joka oli sairautensa vuoksi poissa keskuskomitean kokouksesta lähetti varoitusviestin Kameneville: *"Tov. Kamenev! Julistan elämän ja kuoleman sota suurvenäläistä sovinismia vastaan. Heti päästyäni eroon tästä kirotusta hampaasta, aion syödä sen kaikilla jäljellä olevilla hampaillani". Meidän täytyy vaatia ehdottomasti, että yhdistetyn keskuskomitean puheenjohtajana pitää olla vuorotellen venäläinen, ukrainalainen, georgialainen jne. Teidän Lenin"* Stalin oli eri mieltä Leninin kanssa ja syytti häntä "kansallisesta liberalismista". Samalla kun Lenin valmisti hyökkäystä Stalinin ympärillä muodostunutta ryhmää vastaan, terveydentilansa huonontui uudestaan ja tämä esti hänet osallistumasta keskuskomitean kokoukseen 13.12. ja neuvostojen edustajakokoukseen. Lenin ei lopettanut taistelua. Sänkyyn naulattuna vakavasti sairas Lenin organisoி taistelun. Hänen liittolaisenaan oli Trotski. Lenin kirjoittaa Stalinille tästä 15.12.1922: *"KIRJE J. V. STALINILLE VKP(b):n JÄSENIÄ VARTEN Olen saanut likvidoitua (tehtyä) asiani ja voin lähteä rauhassa (tarkoitetaan muuttoa Gorgiin, jonne hän siirtyi lääkärin määräyksestä). Olen lopettanut myös sopimuksen Leon Trotskin kanssa ulkomaankaupanmonopolia koskevien katsomukseni puolustamisesta.... Vastustan päättävästi ulkomaankauppamonopolia koskevan kysymyksen pitkittämistä. Jos jonkin otaksuman vuoksi (siinä luvussa myös otaksuman, että minun osallistumiseni tähän kysymykseen olisi toivottavaa) herää ajatus asian lykkäämisestä seuraavaan KK:n kokoukseen, niin asettaisin mitä päättävimmän vastustamaan, sillä olen varma, että Trotski puolustaa katsomuksiani aivan yhtä hyvin kuin minä, tämä ensiksikin; toiseksi Teidän lausuntonne samoin kuin Zinovjevinkin ja huhujen mukaan myös Kamenevin vahvistaa, että osa KK:n jäsenistä on jo muuttanut aikaisempaa mielipidettään; kolmanneksi ja se on pääasia: jatkuvat heilahtelut tässä mitä tärkeimmässä kysymyksessä ovat kerrassaan sietämättömiä ja tekevät tyhjäksi kaiken työn"*(5).

Leninin hyökkäys jatkui

Lenin kirjeenvaihto Trotskin ja Stalinin kanssa jatkui, niin kuin voi todeta tutkittuaan Teosten 45 osaa. Samana päivänä 15.12. Lenin kirjoitti: *"L. D. TROTSKILLE Tov. Trotski! Katson meidän sopineen asiasta. Pyydän Teitä ilmoittamaan KK:n kokouksessa solidaarisuudestamme. Toivon meidän päätöksen menevän lävitse, sillä osa lokakuussa vastaan äänestäneistä siirtyy osittain tai täysin meidän puolellemme. Jos meidän päätös ei vastoin odotuksia mene lävitse, käännyimme puolue ryhmän puoleen ja ilmoitamme kysymyksen siirtämisestä puolueen edustajakokoukseen. Tiedottakaa minulle sitten, niin lähetän lausuntoni. Teidän Lenin. PS. Jos osoittautuu, että tämä kysymys poistetaan tästä KK:n kokouksesta (mitä en luule ja mitä vastaan Teidän on tietenkin meidän molempien nimissä kaikin voimin protestoitava), niin arvelen, että on kuitenkin käännäyttävä neuvostojen edustajakokouksen puolue ryhmän puoleen ja vaadittava kysymyksen siirtämistä puolueen edustajakokoukseen, sillä jatkuva horjunta on kerrassaan sietämätöntä. Kaikki minun Teille lähettämäni aineistot voitte jättää itsellenne kokouksen jälkeiseen aikaan"* (6).

Ja heti tämän jälkeen: *"L. D. TROTSKILLE Toveri Trotski Lähetän Teille Frumkinilta tänään saamani kirjeen. Minäkin ajattelen, että on ehdottoman välttämätöntä kerta kaikkiaan viedä päätökseen tämä kysymys. Jos tämän kysymyksen pelätään kiihdyttävän minua ja voivan jopa vaikuttaa terveydentilaani, niin arvelen sen olevan aivan väärin, sillä kymmenentuhatta kertaa enemmän minua vaivaa vitkuttelu, joka tekee politiikkamme kerrassaan häilyväksi yhdessä peruskysymyksistä. Siksi kiinnitän huomiotanne oheiseen kirjeeseen ja pyydän vakuuttavasti kannattamaan tämän kysymyksen viipymätöntä käsittelyä. Olen varma, että jos meitä uhkaa vaara jäädä häviölle, niin on paljon edullisempaa jäädä häviölle edustajakokouksen edellä ja nyt heti kääntyy edustajakokouksen puolue ryhmän puoleen, kuin jäädä häviölle edustajakokouksen jälkeen. Ehkä hyväksyttävä sellainen kompromissi, että teemme nyt päätöksen monopolin vahvistamisesta ja ase-*

tamme kuitenkin kysymyksen puolueen edustajakokoukseen ja sovimme siitä nyt heti. Mitään muuta kompromissia emme mielestäni voi omien etujemme ja asian edun vuoksi hyväksyä missään tapauksessa (7)".

Kahden suuren vallankumouksellisen, Leninin ja Trotskin yhteinen hyökkäys pakotti Stalinin perääntymään bolševikkien KK:n edessä. Leninin teesit ulkomaankaupasta vahvistettiin. Tyytyväisenä Lenin kirjoittaa Trotskille: *"L. D. TROTSKILLE Tuntuu kuin asemat olisi onnistuttu valtaamaan ilman ainoatakaan laukausta pelkällä manöveroinnilla. Ehdotan jatkamaan hyökkäystä pysähtymättä ja sitä varten ajamaan läpi ehdotuksen, että kysymys ulkomaankaupan lujittamisesta sekä toimenpiteistä sen harjoittamisen parantamiseksi asetetaan puolueen edustajakokouksen käsiteltäväksi. Ilmoitettava tästä neuvostojen edustajakokouksen puolueeryhmässä. Toivon ettette ole vastaan ettekä kieltäydy tekemästä alustusta ryhmässä. Joulukuun 21.12.1922 N. Lenin (8)*

Ja vielä kaksi kirjettä, joita Lenin saneli sihteerilleen 5. ja 6. maaliskuuta 1923. Nämä ovat Leninin viimeiset älylliset työnsä, nimittäin sen jälkeen Lenin ei pystynyt enää puhumaan 21. tammikuuta asti. Leninin ajatuksia vaivaa kansallinen kysymys. Kuten ulkomaankauppaa koskevissa asioissa Lenin kääntyi Trotskin puoleen ja pyysi hänet puolustamaan hänen kannanottojaan. Samanaikaisesti Lenin katkaisee kaikki henkilökohtaiset suhteensa Staliniin. *L. D. TROTSKILLE - Ehdottoman salainen, Käteen. Kunnioitettu toveri Trotski! Pyytäisin Teitä vakuuttavasti ottamaan tehtäväksenne Gruusian kysymyksen puolustamisen puolueen KK:ssa. Kyseinen asia on nykyisin Stalinin ja Dzerhinskin "vainottavana", enkä voi luottaa heidän tasapuolisuutensa. Jopa aivan päinvastoin. Jos Te suostuisitte ottamaan huoleksenne sen puolustamisen, niin voisin olla rauhallinen. Jollette jostain syystä suostu siihen, niin palauttakaa minulle koko aineisto. Tulen pitämään sitä merkkinä kieltäytymisestäänne Parhain toverillisin terveisin Lenin (Saneltu puhelimitse 5.3.1923)*

TOVERI STALINILLE Ehdottoman salainen Käteen Kunnioitettu toveri Stalin Teillä oli röyhkeyttä kutsua vaimoni puhelimeen ja haukkua hänet. Vaikka hän sanoikin Teille suostuvansa unohtamaan sanotun, tämä tosiasia tuli kuitenkin hänen kauttaan Zinovjevin ja Kamenevin tietoon. En aio unohtaa niin helposti sitä, mikä on tehty minua vastaan, ja on sanomattakin selvä, että pidän vaimoani vastaan tehtyä tehtynä itseäni vastaan. Siksi pyydän Teitä punnitsemaan, suostutteko ottamaan sananne takaisin ja pyytämään anteeksi vai pidättekö parempana katkaista suhteet väliltämme. Kunnioittaen Lenin Maaliskuun 5. pnä 23.

Erillisenä paperilappuna, yhdistettynä tähän kirjeeseen, on sihteerin lisäämät lauseet: *"Toveri Trotski, Vladimir Iljitsh pyytä minua lisäämään Teille puhelimitse välitettyyn viestiin, että toveri Kamenev on menossa Gruusiaan ensi keskiviikkona ja haluaisi tietää, tahtoisitteko Te lähettää sinne jotain henkilökohtaisesti nimellänne" 5. maaliskuussa 1923"*

P. G. MDIVANILLE, F.J. MAHARADZELLE Y.M. Ehdottoman salainen Jäljennös tovereille Trotskille ja Kameneville Kunnioitettavat toverit! Seuraan asiaanne koko sielullani. Olen kuohuksissani Ordzhonikidzen röyhkeydestä sekä Stalinin ja Dzerzhinskin myötäilystä. Valmistelen teitä varten kirjelmiä ja puhetta. Kunnioittaen Lenin Maaliskuun 6. pnä 1923 (9) Nämä tekstit on pidetty kaapissa Stalinin toimesta vuosikymmeniä.

Poliittinen Testamentti (10)

Kuten Lenin itsekin mainitsee ensimmäisestä rivistä lähtien, hänen sanelemansa muistiinpanot 23. joulukuuta tähtäsivät ehdotukseen, jonka pohjalta seuraava edustajakokous suorittaisi muutoksia joukoittain. Leninin mukaan puolueen yhtenäisyys oli vaarassa, ja puolueen suojelu oli ensisijainen tehtävä. Ensimmäinen toimenpide olisi KK:n jäsenmäärän kasvattaminen. Lenin ehdotti Gosplanin päätöksille lakisääteistä

statusta toveri Trotskin ehdotuksen mukaisesti. Ensimmäinen muistiinpano toimitettiin välittömästi Stalinille, jotta hän kierrättäisi tämän poliittisen toimikunnan jäsenille. Stalin ei näyttänyt sitä kenellekään. Suurin vaara oli vallan huipulla olevien johtajien henkilökohtaiset suhteet. Näin ollen Lenin hahmottelee kuuden johtajan persoonia. Siinä puhutaan Buharinista, joka oli nuori ja suosiossa puolueessa, mutta hänen ajatuksensa ei ollut aivan marxilaista vaan pedanttista, eikä hän ollut koskaan ymmärtänyt dialektiikkaa, ja Pjatakovista, joka oli liian paljon kiinni asioiden hallinnollisessa puolessa. Kamenevista ja Zinovjevistä sanotaan, että heidän kannanottoaan Lokakuun vallankumouksen yhteydessä ei pitäisi ottaa huomioon, kuten myöskään ei pitäisi koskaan käyttää hyväksi Trotskin ei-bolsevikista alkuperää. Lenin, jonka terveys oli joulukuun lopulla huonontumassa, osasi aavistaa, että Stalin voisi käyttää hyväksi tulevaisuudessa vanhoja kauvoja ja erimielisyyksiä päästäkseen eroon vastustajistaan. Stalinista testamentissa sanotaan, että siitä asti kun hänestä tuli pääsihteeri, hän oli koonnut käsiinsä kohtuuttomasti valtaa, ja Lenin ei ollut varma siitä, osaisiko Stalin käyttää sitä riittävän viisaasti. Trotskin kykyä Lenin kehui ja sanoi, että sillä hetkellä Trotski oli KK:n kyvykkäin toveri. Trotskin huonoja puolia on liiallinen itseluottamus ja taipumus asioiden hallinnolliseen hoitoon.

Tässä vaiheessa ensimmäiset muistiinpanot näyttävät tähtäävän tasapainojen säilyttämiseen. Buharin-Pjatakov asetetaan kolmannelle ketjulle ja Zinovjev-Kamenev toiseen. Stalinista varoitetaan ja Trotskia kohtaan Lenin on hieman ankara. Eihän sisällissodanaikaisesta käyttäytymisestä voi tehdä yleisiä johtopäätöksiä Puna-armeijan perustajan ja päällikön luonteenpiirteistä. Toinen syy, joka kielii siitä, että Lenin siinä vaiheessa tähtäsi KK:n voimasuhteiden säilyttämiseen, oli se että hänen sympatioitaan Trotskia kohtaan, joista kertovat Trotskille osoitetut lukemattomat pienet paperilaput, ei saisi näyttää. Tilanne kuitenkin muuttui toisten muistiinpanojen yhteydessä.

Tammikuun neljäntenä päivänä Lenin teki lisäyksen testamenttiinsa, lisäys, joka kumosi aikaisemmat huomautukset. Leniniä eivät enää kiinnostaneet aikaisemmat tasapainot, pikemmin hän tunnusti tosiasian niiden mahdottomuudesta. Tässä testamentin osiossa Lenin ehdottaa Stalinin riisumista kaikesta pääsihteerin vallasta, Lenin ehdotti Stalinille välittömiä potkuja. Kukaan vakavaksi itseensä mieltynyt tutkija, varsinkin jos on perehtynyt Leninin työskentelytapoihin ja mielialoihin, ei voi väittää, että Lenin menetteli tällä tavalla henkilökohtaisista syistä. Välikohtaus Stalinin ja Leninin/Leninin vaimon välillä oli voinut vaikuttaa ainoastaan heidän henkilökohtaisiin suhteisiin, muttei siihen, kenestä tulisi pääsihteeri. Leninin taktiikan muutoksen takana - kuten joulukuun lopussa kirjoitetuista teksteistä huomaa - on ollut se, että Lenin oli vakuuttunut Stalinin olevan niin kykenemätön asiain hoidossa, että Neuvostoliitto tuhoutuu. Testamentin salaaminen, sen käännösten väärentäminen, siihen liittyvät hämäävät huomautukset ja yritys saada Trotski huonoon valoon on yhteistä kaikille stalinisteille ympäri maailmaa. Valheilla, joita stalinismi tehti vuosikymmeniä, löytyy yhteiskunnallis-materialistinen perustaa. Nuorten joukkoliikkeen aktivistien täytyy tutkia työväenliikkeen suuria historiallisia kokemuksia ja opetuksia, joista suurin on Lokakuun vallankumous.

Filosofinen Testamentti (11)

Tänä päivänä on mahdotonta, että vallankumouksellinen liike pystyisi kyseenalaistamaan imperialistista kapitalismia ilman, että tutkisi Lokakuun vallankumouksen riemusta ja tragediasta johtuvia teoreettisia ja poliittisia opetuksia. Yksi asia, johon stalinismin lisäksi muutkaan liikkeet eivät kiinnittäneet riittävästi huomiota, on Leninin taistelu vallankumouksellisen politiikan filosofiselle perustamiselle. Kuten Trotski totesi, yhteiskunnallista luokkaa on mahdotonta kumota, jollei ensin kumoa sen hallitsevaa ajatustapaa/ideologiaa. Leninin kamppailu dialektisen materialismin puolesta siitä asti, kun hän kirjoitti teoksen

"Materialismi ja empiriokritisismi" (1908) ja "Filosofisiin vihkoihin" asti on kapitalistisen riiston yhteiskunnan kumoamiseen tähtäävän toiminnan erottamaton osa.

Yksi viimeisistä Leninin artikkeleista, tavallaan hänen filosofinen testamenttinsa, on kirjoitus "Taistelevan materialismin merkityksestä", joka julkaistiin 12.3.1922 "Pod Znamenem Marksizma"-lehdessä nro 3 (Marxismin lipun alla). Tässä artikkelissa Lenin yrittää määrittää kommunistien perussuunnat ja tehtävät filosofian kentällä. Lenin ehdottaa hegeliläisen filosofian systemaattista kehittämistä ja yhdistyksen perustamista, jonka nimi saa olla materialistien "Hegelin dialektiikan ystävien seura". Lenin esittää myös liittolaisuutta taistelevan materialismin ja nykyajan luonnontieteiden edustajien kanssa. Hän kirjoittaa: *"Siihen (liittoon) on kiinnitettävä enemmän huomiota. On muistettava, että nimenomaan nykyisessä luonnontieteessä tapahtuvasta perusteellisesta mullistuksesta saavat usein alkunsa taantumukselliset filosofiset koulukunnat ja koulukuntapahaset, suunnat ja suuntavivahteet. Siksi luonnontieteen uusimman vallankumouksen esiin nostaminen, kysymyksen seuraaminen ja luonnontieteilijäin saaminen filosofisen aikakauslehden avustajiksi on tehtävä, jota ratkaisematta taisteleva materialismi ei voi missään tapauksessa olla taistelevaa eikä materialismia"*. s.218

Niitä vastaan, jotka luulevat voivansa seistä tieteen tai jopa materialismin maaperällä ilman filosofista perustaa Lenin varoittaa: *"Ja ettemme suhtautuisi tiedottomasti tällaiseen ilmiöön, meidän on käsitettävä, että ilman painavaa filosofista perustelua mitkään luonnontieteet, mikään materialismi eivät kestä taistelua vastustaessaan porvarillisten aatteiden rynnistystä ja porvarillisen maailmankäsityksen valtaan pääsyä. Voidakseen kestä tämän taistelun ja käydä sen menestyksellisesti loppuun luonnontieteilijän on oltava nykyajan materialisti, Marxin edustaman materialismin tietoinen kannattaja, toisin sanoen dialektinen materialisti. Tämän tarkoitusperän saavuttamiseksi aikakauslehden 'Pod Znamenem Marksizma' työntekijäin on järjestettävä Hegelin dialektiikan järjestelmällinen tutkiminen materialismin kannalta..."*

Juuri tämän vuoksi Lenin ensimmäisen maailmansodan riehussa (1914-1916) sulkeutui Bernin kirjastoon ja alkoi tutkia filosofiaa ja erityisesti Hegeliä ja sen "Logiikan tiedettä". Trotski teki samoin 1930-luvulla ja siitä syntyivät omat filosofiset vihkot. Marxilaisen materialistisen dialektiikan metodi oli Leninille ainoa tapa, jolla voisi rakentaa Bolsevikki-puoluetta, Kommunistista Internationaalia ja ratkoa ongelmat, joita työväenluokka kohtasi imperialismin ja maailman vallankumouksen aikakautena. Leninin neuvot "Pod Znamenem Marksizma"-lehdelle jatkavat taistelua, jota Lenin kävi idealistisia ajatuksia vastaan "Materialismissa ja Empiriokritismissä" sekä "Filosofisissa vihkoissa". Leninin mielestä *"dialektiikka onkin (Hegelin ja) marxilaisuuden tieto-oppi: Plehanov, muista marxilaisista puhumattakaan, ei kiinnittänyt huomiota nimenomaan kysymyksen tähän "puoleen" (tämä ei ole kysymyksen "puoli", vaan kysymyksen ydin)"*. (12) Pystyäkseen syventämään teoreettisiin kysymyksiin ja vastaamaan maailmansodan asettamiin vallankumouksellisiin tehtäviin, Lenin käänsi Hegelin ylösalaisin materialistisiin jalkoihinsa. Näin Lenin jatkoi tieteellisen sosialismin perustajien Marxin ja Engelsin työtä, ja vaikka hän ei ollut lukenut Marxin "Taloudellisen-Filosofian käsitteitä" 1844, eteni samansuuntaisesti ja kehitti dialektista materialismia marxilaisuuden tieto-oppina.

Juuri tämän käsityksen dialektisesta materialismista Stalin ja hänen kannattajansa hylkäävät tähän päivään saakka. Stalin korvasi marxismin tieteellistä maailmankatsomusta joukolla kodifoidulla (ja metafyyksillä) lainalaisuuksilla, joita hän sisällytti kuuluisaan Dia-matiin. Dialektiset lainalaisuudet sen sijaan, että ne olisi abstrahoitu ulkoisen aineellisen maailman alituisesta liikkeestä ja muutoksesta, muutettiin ikuisiksi absoluuttisiksi totuuksiksi, joita tuli soveltaa luonnon ja historian ilmiöille.

Päinvastoin Trotski oli se, joka taisteli Leninin rinnalla dialektisen materialistisen metodin puolesta, kuten näkee Leninin artikkelista "Taistelevan materialismin merkityksestä", toisin sanoen Leninin filosofisesta testamentista. Artikkelin ensimmäisessä virkkeessä lukee: *"Aikakauslehden 'Pod Znamenem Marksizma' yleisistä tehtävistä on тов. Троцкий же санонут 1.-2. numerossa kaiken oleellisen ja sanonutkin mainiosti"*. Tämä lause on monessa kirjan käännöksessä poistettu. Tämä ei ole ensimmäinen kerta, kun stalinismin vääristeleminen koneisto sensuroi Leniniä. Trotski, josta Lenin oli sanonut 1917, että *"siitä lähtien kun oli tunnustanut virheensä (koskien v. 1903 skismaa) ei sen jälkeen häntä parempaa bolševikkia ole olemassa-kaan"*, oli ainoa, joka noudatti tätä neuvoa Leninin kuoleman jälkeen. Omassa filosofisessa testamentissa (Marxismin puolustuksessa), Trotski antaa sen neuvon ikään kuin perinnöksi seuraaville vallankumouksellisten sukupolville: *"Kysymyksellä oikeasta filosofisesta opista, eli oikeasta ajattelumetodista on yhtä ratkaiseva merkitys vallankumoukselliselle puolueelle kuin hyvällä koneella on ratkaiseva merkitys tuotannon kannalta. Vanha yhteiskunta voi vielä puolustaa käyttämällä menneestä ajasta perittyjä aineellisia ja henkisiä metodeja. Mutta on ehdottomasti käsittämätöntä kumota vanhaa yhteiskuntaa ja rakentaa uusi, ilman että ensin analysoi kriittisesti nykyisen menetit"*. (13)

Ja vähän alempana: *"On historiallinen kokemus se, että historian suurin vallankumous ei johdettu puolueesta, joka lähti liikkeelle pommien kanssa, vaan puolueesta, joka lähti dialektisen materialismin kanssa"*. (13) Valitettavasti stalinismi tukahdutti kaikenlaisen mielenkiinnon Hegeliin vasemmistolaisessa ajattelussa, varsinkin sen jälkeen kun byrokraattisen "patriarkaatin ylipapit" julistivat Hegelin preussilaisen totalitarismin puolestapuhujaksi ja natsismin edelläkävijäksi. Vasta 60-luvulla monoliittinen kanta murenee stalinismin kriisin syventyessä. Niin lännessä kuin idässäkin Marxin ja Hegelin välinen suhde ikään kuin keksitään uudelleen. Lukács, Korsch, Marcuse ja frankfurtilaiset, Vazioulin, Kosik Zelenyui tai Mezáros antoivat tähän kukin oman panoksensa. Tänä päivänä täytyy nähdä vallitsevaa tilannetta myös Hegelin dialektiikan kritiikin kautta, tehdä uudelleen samaa työtä, jota tekivät Marx, Lenin ja Trotski.

Stalinin "testamentti" on epigoninsa itse

Marxin ajoista asti historiallisen materialismin kannattajat tietävät, että on mahdotonta edetä luokkataistelussa metriäkään eteenpäin ja määritellä aikansa näköaloja, ohjelmaa, strategiset ja taktiset tehtävät ilman, että ensin analysoitaisiin aikansa vallitsevaa todellisuutta. Sosialismiin siirtymisen ongelmien ja siihen liittyvien syiden analyysi, tapahtumien ymmärtäminen, on välttämätön tehtävä eikä se ole pelkkää historian kanssa leikkimistä, harrastusta. Olemme analysoineet Lokakuun vallankumouksen rappioitumisen syitä artikkelissamme "Reaalisosialismi" (14). Trotski kirjoitti ja analysoi stalinismia ahkerasti yli viidentoista vuoden ajan, vuodesta 1923, jolloin ilmestyi Pravdassa "Uusi kurssi" (15) vuoteen 1940, väkivaltaiseen kuolemaansa asti. Merkittävimmät johtopäätökset siitä teoreettisesta taistelusta sisältyvät hänen kirjaansa "Petetty vallankumous" (16). Trotski noudatti näin Leninin viimeistä toivetta, joskin hän olisi menetellyt samalla tavalla ilmankin Leninin neuvoa.

Stalinismia, kuten mitään muutakaan yhteiskunnallista ilmiötä, ei voida tarkastella vain ilmiönä, vaan meidän täytyy mennä pintaa syvemmälle ja etsiä ilmiöön vaikuttavien seikkojen olemusta ja niiden liikkeitä, materiaalista perustaa. Porvarillisen, ns. puolueettoman tieteen tutkijat tutkivat historian tapahtumia, ikään kuin päällysrakenteen tasolla ja tekevät sitten johtopäätöksiä; mutta marxilainen ei saa hetkeksikään väittää ymmärtävänsä historiankulkua, ellei lähde liikkeelle luokkataistelun tasolta. Vallankumouksen yhteiskunnalliset ristiriidat ovat **luokkaristiriidoja**. Näin ollen vallankumouksen rappion syyt eivät voi muuta olla kuin luokkaristiriidoista lähtöisin. Mitkä olivat luokat ja niiden voimasuhteet Venäjällä 1910- ja 1920-luvulla ja miten luokkataistelu ilmeni silloin käytännössä? Minkä luokan paineet ruumiillistuivat byrokraatti-

sen kastin valtaannousuun ja mitä tyhjiötä yhteiskunnassa tämä tuli täyttämään? Historialliset samankaltaisuudet Ranskan vallankumouksen jakobiinien tappion ovat antaneet stalinismille nimet thermidor (17) ja bonapartismi. Bonapartistinen kasti, Stalinin johdolla ajoi oman eliitin poliittisia ja taloudellisia etuja, jotka olivat jyrkästi työväenluokan etujen vastaisia. Trotskin ennuste, että jos tämä byrokratian sekasikiö ei tule kaadetuksi vasemmalta, jollei poliittinen vallankumous kumoa stalinismia, niin sitten stalinismi jouduttaa yhteiskuntaa sellaiseen umpikujaan, jossa kaikki saavutukset menetetään, kaikki luhistuu, on valitettavasti toteutunut. Näistä seikoista on turha odottaa löytävänsä mitään Hakasen artikkelista ja ylimalkaan SKP:n teksteistäkään.

Kun Hakanen sanoo, että *"NL:n hajoaminen on raskas isku"*, ja että *"se on pakottanut arviomaan asioita itsekriittisesti"* (18) hän sillä tarkoittaa, että heidän (SKP:n) on pakko olla itsekriittisiä sen asian osalta, juuri siksi että he olivat tämän taantumuksellisen ilmiön osapuoli. Itsekritiikkiä tarvitsee se, joka hyväksyy sen ilmiön oikeutuksen ja uskoo, että oma sitoutuminen siihen on ollut kritiikitöntä. Muutenkaan Hakasen kritiikki ei kyseenalaista kastin roolia ja sen itsenäisten etujen olemassaoloa, ei se edes näe, että kastia olisi sellaisena olemassa. Näin ollen koko kirjoitus joutuu ristiriitaan itsensä kanssa, koska kasti ei olisi kastia, mikäli pystyisi välttymään tietystä politiikasta, joka sitä määrittelee, ja sitä politiikkaa ei olisi, mikäli kasti ei sitä ajaisi. Mielenkiintoista on myös se, että vaikka thermidoriin johtuneita olosuhteita ei ole olemassa tänään, Hakanen yrittää selittää meille, miltä virheiltä pitäisi välttyä, jotta emme päätyisi samaan tulokseen. Tällä tavalla Hakanen pitää koko ajan stalinismia vallankumouksen oikeutettuna lapsena. Totuus on kuitenkin se, että jos stalinismi olisi ideologiana vallassa työväenliikkeessä ratkaisevana hetkenä, niin silloin vallankumousta ei tulisi, kuten kansanrintamapolitiikka historian kautta osoittaa (19).

Kirjoituksessaan Hakanen palaa Stalinin ja mensevikkiseen teoriaan vallankumouksesta kahdessa eri vaiheessa: ensin tulee porvarillisdemokraattinen ja sitten sosialistinen vaihe. Analysoidessaan rappioon johtavia "syitä" (jotka ovat oikeasti seurauksia) hän sanoo 1917 vuoden Venäjän tilanteesta: *"...kesken jääneen porvarillisen vallankumouksen jatkona....."*. Yksi syistä Hakasen mielestä on se, että helmikuun vallankumouksella ei ollut riittävästi aikaa toteuttaa porvarillista vallankumousta. Näin hän tekeytyy kuuroksi Leninin ja Trotskin kannanottoihin, että siirtymäkaudella (imperialismin aikana) porvarillisen vallankumouksen tehtävät lankeavat työväenluokan hartioille. Samalla kun Hakanen mainitsee Stalinin kaudella tehtyjä "virheitä", ilman että vaivautuisi koskemaan niihin johtaviin syihin, hän lopuksi toteaa: *"... vallankumous, jonka piti johtaa... kohti valtion kuoleentumista, syntyikin valtiollisbyrokraattisen kerrostuman, jonka erityisintressit alkoivat vaikuttaa yhä enemmän myös politiikkaan. NL:n kommunistisen puolueen sisällä käytiin kyllä keskustelua, kilpailua ja kamppailua erilaisten suuntausten kesken, esim. leninistien ja stalinistien välillä"* (20). Me näimme Leninin lainatuista sitaateista minkälainen "keskustelu" sekä "kilpailu ja kamppailu" olivat silloin. Mielenkiintoista on tässä Hakasen asettama leninismi versus stalinismia. Keitä ne leninistit olivat? Leninin asiakirjoista näkyy, että kysymys on Trotskista. Sitä ei voi kiistää, mutta ei Hakanen halua sanoakaan sitä ääneen. Tälläkö halutaan sanoa, että kiista leninismin, siis trotskilaisuuden ja stalinismin välillä oli vain hetkellistä, sen voitti Stalin ja, että se sittemmin meni ohi ja, että pitää katsoa mitä myöhemmin tapahtui siis, mitä muita virheitä on myöhemmin tehty, siis niitä virheitä joista Hakasen mielestä aina voisi välttyä. Näin luokkataistelun jatkuvuutta kyseenalaistetaan, ikään kuin taistelu bolsevismin ja stalinismin välillä olisi loppunut siihen, eikä olisi jatkunut siihen asti kunnes epämuodostuneet työläisvaltiot luhistuivat.

Totuus on se, että stalinistisen byrokraattisen kastin itsenäisten etujen mukaista oli status quon säilyttäminen imperialismin kanssa. Jaltassa taattiin imperialismille yhteiskunnallista rauhaa kansainvälisellä tasolla ja

viimeistään silloin jokainen kommunistinen puolue kirjasi ohjelmaansa rauhanomaisen tien sosialismiin, eli muita tavoitteita kuin sosialismiin siirtymisen tavoitetta. Niin kauan kun imperialismi oli vahva, stalinismi sanoi työväenluokalle: "On kyllä totta, että meillä on liian voimakas valtiollinen sektori, mutta mitä sille voi, kun kylmä sota uhkaa meitä!". Mekanismit käytettiin sittemmin Itä-Euroopassa puhjenneita kapinoita vastaan Berlinissä (1953), Unkarissa (1956), Prahassa (1968) tai Puolassa 70-luvulla. Stalinismi ja kansanrintamat sabotoivat vallankumouksia ja tappiot vahvistivat sekä imperialismia että stalinismia. On turha Hakasen valittaa: "... kylmä sota...korosti keskitettyä vallankäyttöä" (21). Stalinismin ja kylmän sodan välisestä suhteesta sopii kysyä: kumpi oli ensin, muna vai kana.

Tiivistäessään hajoamisen opetukset Hakanen toteaa: *"Sosialistinen vallankumous ja sosialismi eivät ole vain valtiovallan valtaamista ja asettumista..."* (22). Ovelasti ja ilman että Hakanen ilmoittaisi ensin meille, hän palaa tämän päivän stalinismin epigonien reformistisiin tarpeisiin ja sekoittaa korttipakan uudelleen. Ei riitä, hän sanoo, että vallataan valtio, pitää rinnakkain kehittää muutakin rakenteita jne. Kuulostaa järkevältä ja jos on perehtynyt vähän Leninin ja Trotskin kirjoituksiin, jopa hieman uskottavalta. Huijaus piilee kuitenkin lauseen alussa. Sekä Lenin ja Trotski että Engels ja Marx, ennen heitä, ovat nimenomaisesti korostaneet kategorisesti, että porvarillista valtiota ei valloiteta eikä reformoida, vaan se murskataan ja tilalle rakennetaan toinen, toisenlainen (23). Hakasen tarjoama vaihtoehto on kapitalismi, joka on höystetty muutamalla lisärakenteella, Attacilla, Sosiaalifoorumilla yms. Hakasen mahdollinen toisenlainen maailma on kapitalistinen maailma (24).

Hakasen kirjoituksessa toisena opetuksena on se, että *"vallankumouksen politiikan keinojen tulee olla sopu-suhteissa sen tavoitteiden kanssa"*. Vaatisi enemmän tilaa pohtia sitä, pyhittääkö päämäärä keinot vai ei, yksiselitteinen ei-vastaus on kuitenkin puutteellista. Tämän Hakasen teesin taa jää syvälle piiloon tosiasia, että NL:n tapauksessa tavoitteet EIVÄT olleet vallankumouksen, vaan stalinismin tavoitteita. Se siitä aikaisemmasta leninismin ja stalinismin toisistaan erottamisesta, sillä se kesti vain hetken; Hakanen palaa takaisin omaan itseensä ja panee nämä kaksi asiaa samaan säkkiin taas. Emme epäilleet, että ennen pitkää hän käyttäytyisi näin.

Jatkossa Hakasen neuvot itsehallinnon tarpeellisuudesta ja markkinoiden säilyttämisestä, kuten myös ekologisen kehityksen huomioon ottamisesta ovat niin epämääräisiä, ettei lukija saa selvää, onko tavoitteita toteutettavissa joukkojen vai puolueen eliitin toimesta. Samaa polkua kulkee myös teesi: *"socialismi on entistä kansainvälisempi prosessi...mutta sitä ei saa asettaa kansallisen vastakohdaksi.. myös globalisaation oloissa"* (25). Jää silkan arvailun varaan, mitä tämä tarkoittaa konkreettisesti. Kansainvälisempi prosessi mielestämme tarkoittaa a) vallankumouksen kannalta sitä, mitä sanotaan internationalismiksi. Se taas vaatii maailman vallankumouksellista puoluetta, Internationaalia. Komintern hajotettiin Stalinin toimesta, kun byrokraattinen kasti ei tarvinnut yleismaailmallista vallankumousta. Oliko se yksi stalinismin "virheistä"? Unohtiko Hakanen mainita sitä? Tuskin. Hakanen näkee varmasti, että Internationaalia ei tarvita, muuten hän taistelisi sen jälleenperustamisesta. b) sosialismin rakentamisen kannalta prosessi tarkoittaa kansainvälistä työnjakoa, suunnitelmataloutta yleismaailmaisella tasolla. Hakanen näkee kapitalismin pysyvän pystyssä ikuisesti ja sen takia hänen mielestä globalisaation kanssa on elettävä rinnakkain samalla tavalla kuin Stalin, Hruštšev, Brezhnev ja loput näkivät asian aikanaan.

Törkein tosiasioiden vääristäminen tapahtuu siinä, missä Hakanen sanoo: *"Perestroika nousi talouden uudistamisen tarpeista. ... Käänteeseen vaikutti osaltaan se, että NL:n kommunisteilla puolueella ei ollut konkreettista uudistusohjelmaa"* (25). Jos edellinen teesi otti yhden askeleen taakse stalinismin mökkiä kohti, jota se oli kritisoivinaan, niin tämä teesi hyppää nyt stalinismin syliin täysin rinnoin. Teesi ei näe, että kun

perestroika tuli esille valtaopiksi, stalinismi oli hajalla ja että yksi sen osista lähti toteuttamaan uudistukset. Siis perestroika oli tullut stalinismin sisältä, kantoi samoja poliittisia, ideologisia ja metodologisia geenejä ja siksi se ei voinut mennä tämän pitemmälle. Stalinismin ylittäminen olisi voinut tapahtua kahdella tavalla; joko poliittinen vallankumous kumoaisi byrokratian ja asettaisi uudelleen neuvostodemokratian perustan tai kapitalismi restauroituisi maassa. Ainoa epäonnistumaan tuomittu tie ulos kriisistä oli se, että perestroika yrittäisi uudistaa maan, ilman että kumoaa byrokratiaa. Tietenkin puolueessa oli jyrkempiäkin linjoja, vanhoilliset, jotka yrittivät lopulta kaapata vallan. He epäonnistuivat siksi, että heillä ei ollut mitään annettavaa, heidän aika oli mennyt. Gorbatsšov oli stalinismin viimeinen toivo ja kun tämäkin epäonnistui, niin ainoa tie byrokratian henkeen säilymisen kannalta oli se, että stalinistit muuttuisivat kapitalisteiksi ja kapitalismi palautettaisiin itse stalinismin toimesta. Kaikki jeltsinit ja putinit olivat puolueen lapsia. Tietoisesti Hakanen yrittää hämätä sanoessaan, että puolueella ei ollut konkreettista vaihtoehtoa perestroikalle. Stalinismi ei loppunut Stalinin kuolemaan, sen mätänemisen prosessi jatkui siihen asti, kun Gorbatsšov'n kädelä ja CNN:n kynällä NL:n hajoamisen asiakirja oli allekirjoitettu. Se, että Hakanen kannatti vanhoillista siipeä, ei tee hänestä paljon enemmän kommunistia. Neuvostoliitto ei romahtanut siksi, että Stalinin linjasta olisi luovuttu, vaan sen takia ei sitä tehty.

Hakasen ja SKP:n uusstalinismin viimeinen näyttö, viimeinen teesi on reformismin monumentti: *"NL:n hajoaminen ei ole osoittautunut hyväksi myöskään suomalaisten kannalta.... Suomen talous on toisaalta joutunut entistä enemmän riippuvaiseksi globaalien kapitalismin työnjaosta ja suhdanteista"*, hän väittää (26). Hakasen stalinismin kritiikki riisuu "isä Aurinkoiselta" räsyiset vanhat vaatteet ja pukee sen uusreformismin kujeilla, se palauttaa sen haaksirikkoutuneen arvonsa säilyttämällä samalla sen oppeja. Hakanen itkee, että kyllä NL:n hajoaminen oli paha asia meidän kansalliselle kapitalismille, sillä idän kauppa romahti. Hakanen käyttää tässä porvareiden suosimaa sanontaa, me-muodossa puhumista. Hajoaminen ei ole hyväksi meille suomalaisille, siis luokkajako Suomesta häviää yhtäkkiä. Porvarillinen talous muuttuu "Suomen taloudeksi", ikään kuin meidän taloudeksi, ja se joutuu enemmän globalisaation eikä paikallisporvareiden hampaisiin. Vanha kunnan petollinen kansanrintamapolitiikka herää (18) taas henkiin tässä tapauksessa. Jos päätöksenteko siirtyy ulos Suomesta, niin silloin Hakasen kaltaisilla reformisteilla, joiden tarkoitus on vaikuttaa eikä kumota, mahdollisuudet tulla kuulluksi vähenevät huomattavasti..

Vielä kerran osoittautuu todeksi totuus, että vaihtoehto kapitalismille tulee syntymään stalinismin ideologisen vastakohtan riveistä, bolsevismin jatkajista. Sellainen on trotskilainen liike, joka ensi huhtikuussa koontuu Argentiinassa laittamaan perustuskivet Internationaalien rakentamiselle.

--Dimitris Mizaras

(1) Kirjoitus perustuu osittain Thodoros Koutsoumbosin artikkeliin Nea Prooptiki-lehdessä.

<http://www.eek.gr/eek11/Eek10/nea-prooptiki/324/leninkatastalin.htm>

(2) Yrjö Hakanen: Marxismi 2000-luku-kirjassa

(3) Julkaistiin v. 1963 neuvostoliittolaisessa historian aikakauslehdessä "Voprosy Istorii"

(4) Lenin: Teokset nro 33 s. 418

(5) ibid. nro 45 s. 566 ja 567

(6) ibid. nro 45 s. 567

(7) ibid. nro 45 s. 568

(8) ibid. nro 45 s. 570

(9) ibid. nro 45 s. 572

(10) ibid. nro 36 s. 571- 575

(11) ibid. nro 33 s. 212

- (12) *ibid.* nro 38 s. 314
- (13) <http://www.marxists.org/archive/trotsky/works/1942-dm/ch03.htm>
- (14) http://www.mtl-fi.org/jutut/20030223_reaalisosialismi.html
- (15) Trotski: <http://www.marxists.org/archive/trotsky/works/1923-nc/index.htm>
- (16) Trotski: <http://www.marxists.org/archive/trotsky/works/1936-rev/index.htm>
- (17) Vastavallankumous kaatoi Jakobinit thermidorkuun 9. päivänä (27.7.1794)
- (18) Marxismi ja 2000-luku s. 189
- (19) Katso tarkemmin <http://www.mtl-fi.org/artikkelit/1072556300308738/index.html>
- (20) Marxismi ja 2000-luku
- (21) *ibid.* s. 192
- (22) *ibid.* s. 193
- (23) esim. Leninin Teokset nro 25 s. 419
- (24) Marx kirjoittaa: "... ettei työväenluokka voi yksinkertaisesti ottaa haltuunsa valmista valtiokoneistoa ja mobilisoida sitä omiin tarkoituksiinsa". Hakanen tulkitsee: "Sosialistinen vallankumous ja sosialismi eivät ole vain valtiovallan valtaamista ja asettumista valtiollisen vallan käyttäjäksi" (alleviivaus minun). Yksi maaginen vain-sana ja Marxista on tehty Kautsky.
- (25) Marxismi 2000-luvulla s.194 (26) *ibid.* s. 195

OHJELMAN YLEISESTÄ RAKENTEESTA *

Aikanamme, joka on imperialismien aika, eli finanssipääomalla ohjatun yleismaailmaisen talouden ja politiikan aika, ei ole yhtäkään kommunistista puoluetta, joka pystyisi käsittelemään ohjelmaansa lähtien liikkeelle ainoastaan tai ensisijaisesti oman maan olosuhteista ja sen kehityksen suunnista. Tämä pätee ehdottomasti myös puolueessa, joka pitää hallussaan valtaa NL:n rajojen sisällä. Lähtien näistä ajatuksista kirjoitimme tämän vuoden tammikuussa: "Meidän täytyy aloittaa Kommunistisen Internationaalin ohjelman käsittely, sillä Buharinin ohjelma ei ole muuta kuin yhden Kommunistisen Internationaalin kansallisen osaston surkea ohjelma eikä Maailman Kommunistisen Puolueen ohjelma". (Pravda 15.1.1928)

Emme lakanneet hetkeksikään pitämästä kiinni näistä ajatuksista, jo vuosista 1923-24 lähtien, silloinkin kun Amerikan Yhdysvaltojen kysymys nousi kokonaisuudessaan esille, niin yleismaailmallisen kuin eurooppalaisenkin (sanat olennaisella merkityksellä) politiikan kysymyksenä.

Aika kansallisten ohjelmien katoamiselle on lyönyt 4. Elokuuta 1914. Proletariaatin vallankumoukselliset puolueet eivät voi perustaa olemassaoloansa muuhun, kuin kansainväliselle ohjelmalle, joka heijastaa nykyajan luonnetta. Tämän nykyajan luonne, se on kapitalismin huippukohdan ja romahtamisen aika. Internationalistinen kommunistinen ohjelma ei ole lainkaan kansallisten ohjelmien summa taikka niiden tyypillisten tunnuspiirteiden sekoitus. On lähdettävä liikkeelle välittömästi talouden ja poliittisen tilanteen olosuhteiden ja suuntien analyysistä. Ne on käsiteltävä kokonaisuutena. Eli niiden keskeisissä suhteissa ja ristiriidoissa, sekä niiden keskeisessä riippuvuudessa, joka asettaa vastakkain osia, ja joista tämä kokonaisuus koostuu, on tehtävä analyysi. Tänä aikana, enemmän kuin koskaan täytyy proletariaatin suuntaviivat kansallisessa mielessä piirtää uudelleen. Tämä ei voi tapahtua muuten kuin, että suunta kulkisi samaan tähän asti kulkevaan suuntaan, eli kohti kansainvälistä sektoria eikä päinvastoin. Tähän nojaa perustavanlaatuinen ero, joka erottaa aina lähtökohdistaan asti, internationalistisen kommunismin kansallisen sosialismin eri muodoista.

Puhuen uuden ohjelmaluonnoksen puolesta "Pravda" kirjoitti, että kommunistinen ohjelma "eroaa perinpohjaisesti kansainvälisen sosiaalidemokratian ohjelmasta ei vain olemukseltaan ja perusteeseiltaan, vaan myös sen rakenteiden kansainvälisten piirteiden suhteen" (29.5.1928).

Tämä sanamuoto, joskin vähän epäselkeä ilmeisesti ilmaisee samaa ylempänä esittämämme ideaa, joka niin itsepäisesti aikaisemmin torjuttiin. Ei voi kuin hyväksyä pesäero Buharinin aikaisemmin esitetyn luonnoksen ensimmäisestä luonnoksesta, joka ei antanut mahdollisuuksia vakavaan mielipiteiden vuorovaihteluun. Siinä ei ollut edes yhtä kohtaa, joka antaisi meille mahdollisuuden määritellä, mitä me siitä ajattelimme. Siinä missä ensimmäinen luonnos esitti onnetonta ja kaavamaisista kuvia epämääräisestä maasta, joka kehittyi yksin kohti sosialismia, pyrkii uusi luonnos (valitettavasti ilman menestystä ja johdonmukaisuutta, kuten toteamme alempana) pitämään perustanaan yleismaailmaista taloutta kokonaisuutena ja sitten vasta määritellä siitä sen eri osien kohtaloa. Liittäen toisiinsa eri kehitystasoja saavuttaneita maita ja maanosia riippuvuusmekanismien ja ristiriitaisuuksien avulla, lähentäen ja sen jälkeen heti erkaannuttaen eri kehitystasot toisiinsa, asettaen armottomasti vastakkain kaikki maanosat keskenään, yleismaailmainen talous on muuttunut dynaamiseksi todellisuudeksi, joka hallitsee eri maita ja maanosia. Tämä perustavanlaatuinen tosiasia antaa jo yksinään Maailman Kommunistisen Puolueen idealle mitä realistisimman luonteen. Ajaen maailman talouden karkeasti korkeimpaan kehityksensä kohtaan, johon se pystyy ulottumaan yksityisomaisuuden pohjalta, imperialismi - kuten luonnos ilmaisee esipuheessaan

"kärjistää kiristäen äärettömästi ristiriidan maailman talouden tuotantovoimien kehityksen ja eri kansoja sekä valtioita erottavien muurien välillä".

Maailman politiikan ja vallankumouksellisen taistelun suurten ongelmien ratkaisemisessa on mahdotonta edetä yhtäkään askelta, jollei ensin omaksu tätä teesiä. Se esiintyi ensimmäistä kertaa koko mahtavuudessaan viimeisen maailmansodan aikana.

Ohjelman rungon perusteellinen muuttaminen, jota tämä uusi luonnos panee vain alulle, voitaisiin hyväksyä, jollei se sisältäisi ohjelman rungolle mitä tylsimpiä ristiriitoja. Yrityksessään soveltaa yllämainittua teesiä - joka on ainoa oikea teesi- tendenssien kanssa, jotka ovat täysin vastakohtaisia. Uusi luonnos sulkee pois ne periaatteet, uudesta tavasta käsitellä kysymystä.

-- *Leon Trotsky 1928*

* "Kolmas Internationaali Leninin jälkeen" on teos, jonka kirjoitti Leon Trotsky Alma Atassa, johon Stalinin nouseva byrokraattinen kasti oli karkottanut hänet. Teos koostuu neljästä osasta: a) Kommunistisen Internationaalin ohjelmaluonnos- Perusteiden kritiikki, b) Entä nyt - kirje Internationaalin kuudelle konferenssille, c) Kiinan kysymys Internationaalin kuudennen konferenssin jälkeen ja d) Ketkä johtavat Kommunistista Internationaalia tänään. Teos käsittelee, kuten Trotsky sanoo, Internationaalin toiminnan koko osa-alueiden kirjon, strategian, taktiikan, organisaation muotoja, jne. Teos sisältää myös arvion Neuvostoliiton Kommunistisen puolueen sisäisestä politiikasta alkaen Leninin sairastumisesta ja kuolemasta. "Ohjelman yleisestä rakenteesta" on teoksen ensimmäinen kappale. (DM)

Mitä jatkuva vallankumous sitten on? (Perusväittämät) *

Toivottavasti lukija ei protestoi, jos tämän kirjasen päätteeksi yritän toistamista pelkäämättä suppeasti muotoilla tärkeimmät johtopäätökseni.

1. Jatkuvan vallankumouksen teoria vaatii nyt jokaiselta marxilaiselta äärimmäisen tarkkaavaa suhtautumista, koska luokkataistelun ja aatteellisentaistelun kulku on kokonaan ja lopullisesti siirtänyt kysymyksen Venäjänmarxilaisten vanhojen erimielisyyksien muistelujen alueelta ja tehnyt siitä yleensä kansainvälisen vallankumouksen luonnetta, sisäisiä suhteita ja menetelmiä koskevan kysymyksen.

2. Porvarillisessa kehityksessään jälkeen jääneiden maiden ja erityisesti siirtomaiden sekä puolisiirtomaiden kohdalla jatkuvan vallankumouksen teoria merkitsee, että niiden **demokraattisten tehtävien sekä kansalliseen vapautumiseen liittyvien tehtävien** täydellinen ja todellinen ratkaisu on ajateltavissa ainoastaan proletariaatin diktatuurin avulla, jolloin proletariaatti esiintyy sorretun kansakunnan ja ennen muuta sen talonpoikaisjoukkojen johtajana.

3. Paitsi agraarikysymys myös kansallisen vapautumisen kysymys suo talonpoikaistolle, jälkeen jääneiden maiden väestön valtaenemmistölle, poikkeuksellisen sijan demokraattisessa vallankumouksessa. Ilmanproletariaatin ja talonpoikaiston liittoa demokraattisen vallankumouksentehtäviä ei voida vakavasti edes asettaa saati sitten toteuttaa. Näiden kahden luokan liitto on kuitenkin toteutettavissa vain leppymättömässä taistelussa kansallisen liberaalin porvariston vaikutusta vastaan.

4. Ovatpa vallankumouksen ensimmäiset episodimaiset vaiheet eri maissa millaiset tahansa, proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellisenliiton toteutuminen on ajateltavissa vain kommunistiseksi puolueeksi järjestäytyneen proletarisen etujoukon poliittisen johdon alaisena. Tämä vuorostaan merkitsee, että demokraattisen vallankumouksen voitto on mahdollinen vain proletariaatin diktatuurin kautta, joka nojaa talonpoikaiston kanssa tehtyyn liittoon ja ratkoo ensi sijassa demokraattisen vallankumouksen tehtäviä.

5. Historiallisesti arvioituna bolsevismin vanha iskulause "proletariaatin ja talonpoikaiston demokraattinen diktatuuri" ilmensi nimenomaan ylläkuvaillun kaltaista proletariaatin, talonpoikaiston ja liberaalinporvariston keskinäistä suhdetta. Sen on Lokakuun kokemus todistanut. Mutta Leninin vanha kaava ei ratkaissut etukäteen, millaiset ovat proletariaatin ja talonpoikaiston keskinäiset poliittiset suhteet vallankumouksellisenliittouman sisässä. Toisin sanoen, kaava salli tahallisesti tietynalgebraillisuuden, jonka oli määrä historiallisen kokeen edistyessä väistyä täsmällisempien aritmeettisten suureiden tieltä. Tämä koe osoitti kuitenkin - lisäksi olosuhteissa jotka sulkevat kaikki virhetulkinnanmahdollisuudet pois - että olipa talonpoikaiston vallankumouksellinen merkitys kuinka suuri tahansa, talonpoikaisto ei pysty toimimaanitsenäisesti saati johtavana tekijänä. Talonpoika seuraa joko työläistä tai porvaristoa. Tämä merkitsee että "proletariaatin ja talonpoikaistondemokraattinen diktatuuri" on ajateltavissa ainoastaan **talonpoikaisjoukkoja johtavan proletariaatin diktatuurina**.

6. Proletariaatin ja talonpoikaiston demokraattinen diktatuuri, joka luokkasisällöltään poikkeaisi proletariaatin diktatuurista, olisi hallitusjärjestelmänä mahdollinen vain siinä tapauksessa, että talonpoikien ja yleensä pikkuporvariston demokraattisia etuja ilmentävä **itsenäinen** vallankumouksellinen puolue olisi toteutettavissa, - puolue joka kykenisi proletariaatin tavalla tai toisella myötävaikuttaessa ottamaan vallan

haltuunsa ja määrittelemään vallankumouksellisen ohjelman. Kuten koko uudemman historian ja erityisesti Venäjän viimeisen neljännesvuosisadan historian kokemus osoittaa, voittamattomana esteenä talonpoikaishuolteenluomiselle on pikkuporvariston taloudellinen ja poliittinen epäitsenäisyys ja syvä sisäinen differentioituminen, jonka seurauksena pikkuporvariston(talonpoikaiston) ylimmät kerrokset kaikissa ratkaisevissa tapauksissa -varsinkin sodassa ja vallankumouksessa - seuraavat suurporvaristoa ja alemmat kerrokset proletariaattia pakottaen siten välikerroksen valitsemaan kahden ääripisteen välillä. Kerenskin ja bolsevikkien vallan välillä, Kuomintangin ja proletariaatin diktatuurin välillä ei ole eikä voikaan olla välimuotoa eli työläisten ja talonpoikien demokraattista diktatuuria.

7. Kominternin pyrkimys pakottaa idän maat tarttumaan proletariaatin ja talonpoikaiston demokraattisen diktatuurin iskulauseeseen, jonka historia on jo kauan sitten lopullisesti ammentanut tyhjiin, voi olla yksinomaan taantumuksellinen pyrkimys. Koska tämä iskulause asetetaan proletariaatindiktatuurin iskulauseen vastapainoksi, se edistää proletariaatinsulauttamista pikkuporvarillisiin joukkoihin ja luo tätä tietä mahdollisimman edulliset olosuhteet kansallisen porvariston ylivallelle ja siten myös demokraattisen vallankumouksen romahtamiselle. Tämän iskulauseenliittäminen Kominternin ohjelmaan merkitsee marxilaisuuden ja bolsevismin Lokakuun perinteiden suoranaista pettämistä.

8. Demokraattisen vallankumouksen johtajana valtaan nousseen proletariaatindiktatuuri asettaa - ja lisäksi varsin pian - proletariaatin eteen tehtäviä, joihin liittyy syvälinen puuttuminen porvarilliseen omistusoikeuteen. Demokraattinen vallankumous kasvaa välittömästi sosialistiseksi ja muuttuu sitten **jatkuvaksi** vallankumoukseksi.

9. Proletariaatin suorittama vallan haltuunotto ei ole vallankumouksenhuipentuma vaan sen alku. Sosialistinen rakennustyö on mahdollista ainoastaan kansallisessa ja kansainvälisessä mittakaavassa tapahtuvan luokkataistelun pohjalta. Olosuhteissa joissa kapitalistiset suhteet ovat maailman areenalla ratkaisevasti vallitsevat, tämä taistelu on väistämättä johtava sisäisen sodan eli kansalaissodan ja ulkoisen sodan eli vallankumoussodan purkauksiin. Tähän sisältyy sosialistisen vallankumouksenjatkuva luonne, riippumatta siitä, onko puhe jälkeen jääneestä maasta, joka vasta eilen on toteuttanut demokraattisen kumouksensa, vaiko vanhasta kapitalistisesta maasta, joka on kokenut pitkällisen demokratian ja parlamentarismien vaiheen.

10. Sosialistisen vallankumouksen päätökseen saattaminen kansallisissa puitteissa on mahdotonta. Yksi porvarillisen yhteiskunnan kriisinperussyistä on siinä, että sen luomat tuotantovoimat eivät enää tyydy kansallisvaltion puitteisiin. Tästä johtuvat toisaalta imperialistiset sodat ja toisaalta utopistinen ajatus Euroopan Yhdysvalloista. Sosialistinen vallankumous alkaa kansallisella areenalla, laajenee kansainväliselle ja toteutuu yleismaailmallisella areenalla. Näin ollen sosialistisesta vallankumouksesta tulee jatkuva sanan uudessa, laajemmassa merkityksessä: se päättyy vasta uuden yhteiskunnan lopullisesti saavutettua voiton koko meidän planeetallamme.

11. Yllä esitetty maailmanvallankumouksen kehityksen kaava poistaa kysymyksen sosialismiin "kypsyneistä" ja "kypsymättömistä" maista – tuon elottoman pedanttimaisten luokittelun jonka Kominternin nykyinen ohjelma sisältää. Siinä määrin kuin kapitalismi on luonut maailmanmarkkinat, maailman laajuisen työnjaon ja maailman laajuiset tuotantovoimat, se on samassa määrin myös valmistanut maailman talouselämän kokonaisuudessaan sosialistiseen uudelleen järjestelyyn. Eri maat tulevat kokemaan tämän prosessin eri nopeudella. Jälkeen jääneet maat voivat tiettyjen olosuhteiden vallitessa siirtyä proletariaatindiktatuuriin ennen kehittyneitä maita mutta sosialismiin näitä myöhemmin. Jälkeen jäänyt siirtomaa tai puolisiirtomaa, jonka proletariaatti ei vielä ole riittävän valmis yhdistämään talonpoikaistoa ympärilleen ja ottamaan valtaa

haltuunsa, on juuri tästä syystä kykenemätön saattamaan demokraattista kumousta päätökseen. Päinvastoin taas maassa, jonka proletariaatti on tullut valtaan demokraattisen vallankumouksen tuloksena, diktatuurin ja sosialismin vastainen kohtalo ei viime kädessä yksinomaan eikä niinkään riipu kansallisista tuotantovoimista kuin kansainvälisensosialistisen vallankumouksen kehityksestä.

12. Lokakuun vastaisen taantumuksen hiivasta noussut teoria sosialismista yhdessä maassa on ainoa teoria, joka johdonmukaisesti ja loppuun saakka vastustaa jatkuvan vallankumouksen teoriaa. Epigonien yritys rajoittaa teoria sosialismista yhdessä maassa soveltumaan yksinomaan Venäjään - tämän erikoisominaisuuksien perusteella (laajuus ja luonnonrikkaudet) - ei paranna vaan pahentaa asiaa. Kansainvälisyyden kannasta luopuminen johtaa aina ja väistämättä kansalliseen **messianismiin** eli kuvitelmaan, että omalla maalla on ansioita ja ominaisuuksia, jotka sallivat sen muka esittää muille maille tavoittamatonta roolia. Maailmanlaajuinen työnjako. Neuvostoliiton teollisuuden riippuvuusulkomaisesta tekniikasta, Euroopan kehittyneiden maiden tuotantovoimienriippuvuus Aasian raaka-aineista ym. ym. tekevät riippumattoman-sosialistisen yhteiskunnan rakentamisen mahdottomaksi missään maapallonmaassa.

13. Stalinin ja Buharinin teoria ei ainoastaan vastoin Venäjänvallankumousten koko kokemusta mekaanisesti aseta demokraattista vallankumousta sosialistisen vallankumouksen vastakohtaksi vaan irrottaa myös kansallisen vallankumouksen kansainvälisestä. Jälkeen jääneiden maiden vallankumouksille se asettaa tehtäväksi pystyttää mahdottoman demokraattisen diktatuurin, jonka se asettaa proletariaatindiktatuurin vastakohtaksi. Näin se tuo politiikkaan illuusioita ja fiktioita, lamaannuttaa Idän proletariaatin taistelun ja jarruttaa siirtomaavallankumousten voittoa. Epigonien teorian näkökulmasta proletariaatin suorittama vallan haltuunotto merkitsee vallankumouksen päätökseen saattamista ("yhdeksänkymmentäprosenttisesti", Stalinin mukaan) ja kansallistenuudistusten aikakauden alkua. Teoria kulakin kasvamisesta sosialismiin ja teoria kansainvälisen porvariston "neutraloimisesta" liittyvät siten erottamattomasti teoriaan sosialismista yhdessä maassa. Ne seisovat yhdessä ja kaatuvat yhdessä. Kansallisen sosialismin teoria alentaa Kommunistisen Internationaalinaapuvälineeksi, josta on hyötyä taistelussa sotilaallista interventio tavastaan. Kominternin nykyinen politiikka, sen hallinto ja johtohenkilöstönvalinta vastaavat täysin tätä Kommunistisen Internationaalin alentamistaapujoukoiksi, jota ei ole tarkoitettukaan itsenäisiä tehtäviä suorittamaan.

14. Buharinin laatima Kominternin ohjelma on kauttaaltaan eklektinen. Se on toivoton yritys sovittaa teoria sosialismista yhdessä maassa marxilaiseen internationalismiin, joka kuitenkin ei ole irrotettavissa kansainvälisenvallankumouksen jatkuvasta luonteesta. Vasemmistokommunistisen oppositiontaistelu oikean politiikan ja Kominternin terveen hallinnon puolesta kytkeytyy erottamattomasti taisteluun marxilaisen ohjelman puolesta. Ohjelmakysymys vuorostaan liittyy erottamattomasti kahden vastakkaisenteorian olemassaoloon: toisaalla jatkuvan vallankumouksen teoria – toisaalla teoria sosialismista yhdessä maassa. Jatkuvan vallankumouksen ongelma on ajat sitten kasvanut Leninin ja Trotskin episodimaisten ja historian täysin loppuun ammentamien erimielisyyksien ulkopuolelle. Taistelua käydään toisaalta Marxin ja Leninin perusaatteiden ja toisaalta keskustalaisten eklektismin välillä.

- Leon Trotsky

* Kirjoitus on Jatkuva Vallankumous-kirjan viimeinen kappale

Toisesta maailmansodasta

KYSYMYKSIÄ: Mitä mieltä olette Saksan ja Venäjän liittolaisuudesta? Oliko Stalinin pakko ryhtyä sopimukseen, ja jos on ollut oikein menetelty, mitä olisi voinut aikaisemmin tehdä toisin, jotta välttyttäisiin siitä? Venäjä etenee Baltian maissa ja Suomessa, ja väittää, että joutuu menettelemään niin puolustautuakseen mahdollisesta ulkoinvaasiosta. Uskotteko, että sellainen hyökkäys natsien tai porvaridemokratioiden toimesta on mahdollinen?

TROTSKI: Ulkopolitiikka on sisäpolitiikan jatke ja kehitys. Ymmärtääksemme oikein Kremlin ulkopolitiikkaa on tarpeellista ottaa huomioon kaksi tekijää. Yksi on Venäjän sijainti sitä ympäröivän kapitalistisen piirityksen keskellä. Toinen on hallitsevan byrokratian asema neuvostoyhteiskunnan sisällä. Byrokratia puolustaa NL:a, mutta ennen muuta se puolustaa omaa olemassaoloaan NL:n sisällä. Byrokratian sisäinen asema on hauraampaa kuin NL:n asema kansainvälisellä areenalla. Aseista riisuttujen sisäisten vihollisten edessä byrokratia on säälimätön. Hyvin aseistettujen ulkoisten vihollisten edessä byrokratia on varovaisempi ja usein jopa pelkurimainen. Jos Kreml nauttisi kansan suosiota ja luottaisi puna-armeijan uskottavuuteen, se voisi harjoittaa molemmista imperialismirintamasta riippumattomampaa ulkopolitiikkaa. Todellisuus on kuitenkin erilainen. Totalitaarisen byrokratian eristäytyminen omassa maassa heittää sen läheisemmän ja aggressiivisemmän ja siksi vaarallisemmän imperialismiin.

Jo vuonna 1934 Hitler oli sanonut Rauschningille: ”Neuvostovenäjän kanssa voin solmia sopimuksen koska tahansa minä tahtoisin”. Hitler on saanut suullisia takeita suoran Kremliltä. Kenraali Krivitsky, entinen GPU:n ulkomaanpäällikkö paljasti erityisen kiinnostavia tietoja Moskovan ja Berliinin välisistä suhteista. Huolettisesti neuvostolehdistöä lukevalle Kremlin suunnitelmat olivat tiedossa vuodesta 1933. Ennen muuta Stalin pelkäsi suurta sotaa. Välttyäkseen siitä hän tarjosi korvaamatonta apua Hitlerille.

Siitä huolimatta olisi virhe pitää viisivuotiaista (1935 - 1939) kampanjaa ”demokraattisten voimien välisestä yhteisrintamasta” ja ”kollektiivisesta turvallisuudesta” pelkkänä valheena. Sellaisena tilannetta pitää Krivitsky, joka näkee asiat GPU:n toimistosta käsin yksipuolisina. Niin kauan kun Hitler nöyryyttävästi kieltäytyi tarttumasta Stalinin ohennettuun käteen, viimeisen oli pakko valmistautua vaihtoehtoiseen ratkaisuun, liittolaisuuteen imperialististen demokratioiden kanssa. Komintern ei tietenkään ymmärtänyt mistä oli kyse. Se yksinkertaisesti totteli käskyjä pitämällä ”demokraattista” melua.

Toisaalta niin kauan kun Hitler tarvitsi ystävällistä puolueettomuutta Englannin osalta, hän ei voinut vielä kääntyä Moskovan suuntaan. Bolsevismin haamu oli auttanut Englannin konservatiiveja näkemään Saksan uudelleenvarustautumista pienemmällä epäilevyydellä. Balduin ja Chamberlain menivät sitäkin pidemmälle. He auttoivat Hitleriä välittömästi luomaan Keski-Euroopassa vahvaa Saksaa suurtukikohtana, joka pystyy suuren mittakaavan invaasioihin.

Hitlerin käänös Moskovan suuntaan viime vuonna oli perusteltu. Britannialta Hitler oli saanut kaiken mahdollisen. Kukaan ei odottanut että Chamberlain olisi antanut Egyptiä tai Intiaa tai Tšekkoslovakiaa. Saksalaisen imperialismiin laajentuminen olisi kääntynyt Britanniaa vastaan. Puolan kysymys oli polttopisteessä. Italia vetäytyi varovaisesti syrjään. Kreivi Ciano selitti joulukuussa 1939, että kymmenen kuukautta aikaisemmin allekirjoitettu Italia-Saksa -liitto sulki pois mahdollisuuden, että totalitaarinen liittouma ryhtyisi sotaan seuraavien kolmen vuoden sisällä. Siitä huolimatta oman varustautumisensa painostamisen seurauksena Saksa ei voinut odottaa. Hitler vakuutti anglosaksiserialle, että Puolan liittäminen johtaisi itään, siis ainoastaan itään. Mutta hänen konservatiivivastustajat eivät jaksaneet enää tulla petetyksi. Sodasta ei

enää voitu välttää. Näissä olosuhteissa Hitlerillä ei ollut vaihtoehtoja. Hän pelasi viimeisen korttinsa, joka oli solmia liittolaisuus Stalinin kanssa. Näin Stalin sai kuuden vuoden ajan odotettua kättelyä Hitlerin kanssa.

Porvarillisissa lehdissä esitetyt väitteet siitä, että Stalin tahallisesti tavoitteli toisen maailmansodan syntymistä, ovat järjettömiä. Neuvostobyrokratia pelkää suursotaa enemmän kuin mikään muu hallitseva luokka maailmassa; sillä on siinä enemmän menetettävää kuin voitettavaa. Byrokratia ei laske maailman vallankumouksen varaan. Mutta vaikka Kremlin konservatiivinen harvainvalta olisi taistelemassa vallankumouksen puolesta, sen olisi silloinkin pitänyt tietää, että maailmansota ei ala vallankumouksesta, vaan päinvastoin päättyy siihen. Moskovan byrokratia joutuu syvään kuiluun ennen kun vallankumous ehtii kapitalistisiin maihin.

Moskovan neuvottelujen aikana viime vuonna brittien ja ranskalaisten edustajat näyttelivät melko surkeaa roolia. ”Näettekö noita herroja”, kyselivät Saksan agentit Kremlin johtajilta. ”He eivät pystyisi liikuttelemaan pienintäkään sormeaan jos jakaisimme Puolan keskenämme”. Kun Stalin oli allekirjoittamassa sopimusta, poliittisesta rajoittuneisuudestaan huolimatta hän uskoi, että suursotaa ei syttyisi. Joka tapauksessa hän uskoi, että mahdollisuus sekaantua suursotaan seuraavan periodin aikana oli pieni. Kukaan ei tiennyt mitä se ”seuraava periodi” piti sisällään.

Invaasio Puolaan ja Baltian maihin oli Saksan kanssa solmitun sopimuksen vääjäämätön seuraus. On täysin mieletöntä ajatella, että Stalinin ja Hitlerin välinen yhteistyö perustui luottamukseen. Nuo kaksi herraa ymmärsi toinen toistaan oikein hyvin. Edellisen kesän (1939) Moskovan neuvotteluissa, saksalainen vaara piti esittää paitsi todellisenä, myös välittömänä. Kuten sanottu Ribbentropin vaikutuksesta Kreml oletti, etteivät Englanti tai Ranska reagoisi Puolan miehittämisen lopulliseen faktaan, ja sen valtaamisen, jonka seurauksena Saksa laajentuisi itään. Näissä olosuhteissa liitto Saksan kanssa täyttyi materialistisista takeista, joita Venäjä sai liittolaiseltaan. Mitä todennäköisimmin tässäkin asiassa aloite oli dynaamisella osapuolella, Hitlerillä, joka ehdotti varovaiselle ja asioita lykkäävälle Stalinille takaavansa sopimuksen vaikka aseitensa turvin.

Luonnollisesti itäisen Puolan valtaaminen ja sotilastukikohtien perustaminen Baltian alueelle ei aiheuttanut mitään ehdottomia ongelmia Hitlerille. Viime sodan (1914 - 1918) kokemus vahvistaa sitä. Siitä huolimatta rajojen siirtyminen lännemmälle alueelle, ja itäisen Baltian kontrolli tarjoavat kiistämättömiä strategisia etuja. Näin ollen, liittolaisuudessaan Hitlerin kanssa ja viimeisen aloituksesta Stalin sai takuita Hitleriä vastaan.

Yhtä lailla tärkeitä olivat sisäpolitiikan tekijät. Viiden vuoden taukoamattoman taistelun aikana fasismia vastaan, ja koko bolševikkien vanhan kaartin tuhoamisen jälkeen – heitä syytettiin oletetusta yhteistyöstään Hitlerin kanssa – tämä sopimus ei ollut kovin suosittu. Asia oli pakko perustella välittömällä ja mahtavalla menestystarinalla. Läntisen Ukrainan ja Valko-Venäjän liittäminen sekä strategisten asemien rauhanomainen saavuttaminen Baltiassa yrittivät todistaa kansalaisille isäaurinkoisen viisaasta ulkopolitiikasta. Suomi vain hieman sekoittaa näitä suunnitelmia.

Kysymys vallatuista alueista

KYSYMYS: Puna-armeijan entisenä päällikkönä uskotteko, että neuvostojen siirtyminen Baltian maihin, Suomeen ja Puolaan oli välttämätöntä NL:n tehokkaan puolustuksen kannalta? Uskotteko että sosialistinen valtio on oikeutettu viemään sosialismia aseiden väkivaltaa hyväksi käyttäen?

TROTSKI: Ei ole epäilystä, että Baltian sotilastukikohtien kontrolli tarjoaa strategisia etuja. Yksinomaan tällä faktalla ei kuitenkaan voida perustella naapurimaiden miehitystä. Eristäytyneen työläisvaltion puolustaminen perustuu enemmän maailman työväenjoukkojen tukemiseen kuin parin kolmen tukikohdan perustamiseen lähiympäristöön. Tämä osoittautuu kiistämättömästi totuudeksi myös ulkovoimien interventioden historiassa meidän sisällissotaan 1918 - 20.

Robspierre oli kerran sanonut, että ihmiset eivät pidä lähetyssaarnaajista, jotka saapuvat pistin kädessä. Tämä ei sulje pois oikeutta ja velvollisuutta antaa ulkopuolista apua sortoa vastaan kapinoiville kansoille. Luonnollisesti meillä oli oikeus auttaa sotilaallisesti Unkaria vuonna 1919 kun Ranska ja Englanti (Entente-valtiot) olivat kukistamassa Unkarin vallankumouksen. Työväki ympäri maailma oli ymmärtänyt sitä apuamme oikein. Valitettavasti silloin olimme vielä heikkoja. Sotilaallisesti Kreml on tänä päivänä paljon vahvempi. Kreml on kuitenkin menettänyt joukkojen luottamuksen niin kotimaassa kuin maailmallakin. Jos maassa olisi toimivaa neuvostodemokratiaa, teknologinen kehitys menisi rinnakkain sosiaalisen tasa-arvon kanssa, ja byrokratia kuoleutuisi ja tilalle syntyisi massojen itsehallinto, Moskova edustaisi mahtavaa veto-voimaista keskustaa erityisesti lähinaapureilla. Sellainen johtaisi joukot, ei vain Ukrainassa ja Valko-Venäjällä, vaan myös puolalaiset, juutalaiset ja Baltian maat polulle, joka päättyy Yhdentymiselle NL:n kanssa.

Tämä tärkeä edellytys vallankumoukselliselle interventiolle on tänäkin päivänä olemassa, joskin paljon heikompana. NL:n sisällä etnisten vähemmistöjen sorto poliisin taholta on työntänyt luotaan pois naapurivaltioiden työläisiä. Puna-armeijan invaasiota pidetään väkivaltaisena tekona eikä vapautusinterventiona. Tämä palvelee imperialismin aikomuksia kääntää kansainvälistä yleismielipidettä NL:a vastaan. Sen vuoksi invaasio aiheuttaa enemmän pahaa kuin hyvää NL:lle.

Talvisota

KYSYMYS: Mitä mieltä olette sotaretkestä Suomeen sotilaalliselta kannalta suhteessaan strategiaan, varustautumiseen, niin sotilaalliseen kuin poliittiseenkin johtamiseen, neuvostosotilaiden kommunikaation kehittämiseen ja yleistason koulutukseen. Entä mikä lienee sodan mahdollinen lopputulos?

TROTSKI: Minun arvioni mukaan, abstraktisella tasolla strateginen suunnitelma meni riittävän oikein. Se kuitenkin aliarvioi Suomen vastarintakykyä. Se myöskään ei ottanut huomioon Suomen talvea, kuljetus- ja muonitusseikkoja sekä hygieniaolosuhteita. Nuori upseeri Leon Tolstoin kirjoitti Krimin sotaretkestä vuonna 1855. ”Helposti se oli paperille sanottu, mutta unohdimme ojat, joiden uomia pitkin piti meidän kulkea”. Stalinin mestattu ja turmeltu esikunta matkii Nikolai I:n strategien sotasuunnitelmia.

15. marraskuuta kirjoittelin erään USA:n tunnetuimman viikkolehden päätoimittajalle: ”Tulevan periodin aikana Stalin pysyy Hitlerin satelliittina. Tulevan talven aikana hän ei todennäköisesti tee mitään siirtoja. Suomen kanssa Stalin allekirjoittaa rauhansopimuksen”. Tapahtumat osoittivat, että tässä kohti ennusteeni oli virheellinen. Virheeni johtui siitä, että arvioin Kremlin omaavan poliittista ja sotilaallista logiikkaa enemmän kuin mitä se todellisuudessa omasi. Suomen vastarinta on kyseenalaistanut Kremlin arvovaltaa paitsi Virossa, Latviassa ja Liettuaassa, niin myös Balkanilla ja Japanissa. Sen jälkeen kun Stalin oli ääntänyt A:ta, hänen oli pakko ääntää B:nkin. Silti jopa hänen omien menetelmien ja keinojen logiikalla, hänen ei olisi välttämätöntä hyökätä Suomeen välittömästi. Kärsivällisempi politiikka ei olisi vahingoittanut Kremläisiä niin paljon kuin tämä 11 kuukautta kestävä tappio.

Moskova nyt keksii, että kukaan ei odottanut nopeata voittoa ja viittaa kylmyyteen ja lumimyrskyihin. Tämä on uskomaton argumentti! Stalin ja Vorosilov eivät osaa lukea sotakarttoja, mutta luulisi heidän osaavan

lukea kalenteria. He eivät voi olla tietämättömiä Suomen ilmastosta. Stalin osaa hyödyntää hyvin tilannetta, joka on kehittynyt ja kypsynyt hänen myötävaikutuksestaan riippumatta, mikäli se on hänelle edullinen ja siihen ei liity paljon riskiä. Stalin on mekanismin mies. Sota ja vallankumous eivät muodosta hänen vahvimpia puoliaan. Stalin kokee ainoastaan tappiota silloin kun tarvitaan kaukokatseisuutta ja aloitteisuutta. Näin kävi Kiinassa, Saksassa ja Espanjassa. Samaa tapahtuu nyt Suomessakin.

Ratkaisevaa ei ole ilmasto Suomessa, vaan poliittinen ilmapiiri NL:ssa. Toimittamassani venäjänkielisessä lehdessämme julkaisin syyskuussa 1938 artikkelin, jossa analysoin puna-armeijan heikentämisen ja rappeutumisen syitä. Tämä analyysi mielestäni selvittää niin puna-armeijan nykyisiä vastoinikäymisiä kuin maan kasvavia vaikeuksia teollisuudessa. Järjestelmän kaikki ristiriidat ilmenevät keskitetysti armeijassa. Vihamielisyys työläisten ja byrokratian välillä turmelee armeijaa sisältä käsin. Henkilökohtainen riippumattomuus, vapaa tutkimus ja kritiikki eivät ole tarpeellisia armeijassa ja taloudessa. Samanaikaisesti puna-armeijan upseerit ovat pyrkimäisistä komissaareista koostuvan poliittisen miliisin valvonnan alla. Omilla aivoilla ajattelevia lahjakkaita komentajia tuhotaan. Muut upseerit saavat jatkaa taukoamattoman pelon vallitessa. Sellaisessa organisaatiossa kuten armeija, jossa oikeudet ja velvollisuudet ovat vääjäämättömästi määritellyt, kukaan ei todella tiedä, mikä on sallittua ja mikä on tabu. Varkaat ja kavaltajat toimivat ilmiannon patrioottisen rintaman takana. Rehelliset ihmiset lannistuvat. Alkoholismi rehoittaa yhä enemmän. Kaaos vallitsee armeijan varustelussa.

Armeijan paraatit punaisella torilla on yksi asia ja sota on toinen täysin eri asia. Suunniteltu ”sotilaallinen kävelyretki” Suomeen muuttui totalitaarisen järjestelmän kaikkien puolien järkkymättömäksi logistiikaksi. Se paljasti johdon haaksirikon ja korkeimman komennon riittämättömyyden. Johto, joka on virkaansa nimetty orjamaisen asenteensa eikä lahjakkuuden tai tietonsa ansiosta. Erityisesti sota paljasti uskomattoman puutteen koordinoinnissa eri sektoreiden välillä. Huonossa mallissa on armeijan varastot erityisesti muonituksessa ja vaatetuksessa.

Kreml onnistui jossain määrin rakentamaan panssareita ja lentokoneita, mutta se laiminlöi hygieniää, käsi-
neet ja saappaat. Koneiden takana seisonutta ihmistä byrokratia unohti tyystin.

Kysymyksessä oman maan puolustuksesta vieraalta miehittäjältä tai hyökkäyksestä toiseen maahan on erittäin tärkeä ja joskus ratkaiseva merkitys armeijan ja kansakunnan mielialojen kannalta. Vallankumouksellisessa hyökkäyssodassa erityisen korkea luottamus johtoon ja sotilaiden hyvä taito on välttämättömiä. Mitään näistä ei osoittautunut todeksi Stalinin aloittamassa sodassa, joka käytiin ilman teknistä ja moraalista valmistelua.

Voimasuhteet määräävät ennalta taistelun lopputuloksen. Jos Stalin ei joutuisi perääntymään Britannian, Ranskan ja Ruotsin hyökkäyksen pelossa, tai jos tulevien viikkojen aikana sota ei leviä yleiseurooppalaiseksi sodaksi, puoli miljoonaa puna-armeijan sotilasta tulevat kuristamaan Suomen armeijan. Todennäköisesti tietynlaista sotilaallisen tilanteen pääpainon siirtymistä esiintyy ennen kun näitä rivejä on painettu. Yksi skenaario olisi sellainen, että kuten joulukuun alussakin tapahtui, Kreml yrittää täydentää sotilaallista hyökkäystään lietsomalla sisällissotaa Suomen sisällä. Pystyäkseen liittämään Suomen NL:n viitekehykseen on pakko muuttaa maan rakenteet neuvostomalliin, täytyy pakkolunastaa suurmaanomistajia ja kapitalisteja. Sellaiselle vallankumoukselliselle muutokselle aikaansaamiselle omistussuhteissa, sisällissota on tarpeellinen. Kreml tekee kaikkensa houkutellakseen puolelleen teollisuustyöläiset ja köyhät talonpojat. Heti kun sodassa ja vallankumouksessa Moskovan oligarkia joutuu leikkimään tulen kanssa, niin se yrittäneekin ainakin

lämmittää siinä käsiään. Tällä tavalla se voi kokea joitakin onnistumisia.

Yksi asia voidaan sanoa varmuudella. Onko se tuleva menestys mikä tahansa, mikään ei voi pitää yleisestä tietoisuudesta salassa sitä, mitä on tähän asti tapahtunut. Seikkailu Suomessa on jo synnyttänyt radikalisoitumista puna-armeijassa, jota jotkut Kremlin uskolliset ulkomaalaistoimittajat ovat – oletettavan vilpittömästi – ihanteellistaneet uskomattomin määrin. Kaikki neuvostovastaisen ristiretken kannattajat saavat hyviä argumentteja neuvostoarmeijan epäonnistumisista. Tämä voi aiheuttaa vaikeuksia sopimuksen aikaansaamiselle Japanin kanssa, mikä on Kremlin ensisijaisia tehtäviä. On jo nähtävissä, että jos aikaisemmin puna-armeijan hyökkäyskykyä yliarvioitiin, nyt aliarvioidaan sen puolustusmahdollisuuksia.

On mahdollista ennustaa muitakin talvisodan seuraamuksia. Teollisuuden ja kaupan jättimäinen keskittäminen byrokratian käsiin tapahtui kuin maatalouden pakkokollektivisointi. Kriteerinä ei ollut sosialismin tarpeet, vaan byrokratian ahneus pitää kaikkia omissa käsissä. Tämä vastenmielinen eikä millään tavalla välttämätön väkivalta taloutta ja ihmistä vastaan paljastui selvästi Moskovan ”sabotaasi”oikeudenkäynneissä ja se sai kovan rangaistuksen Suomen lumihangissa. On mahdollista, että sotilaallisten tappioiden seurauksena byrokratia joutuu taka-askeliin talouden rintamassa. On odotettavissa jonkunlainen NEP:n palauttaminen. Kyseessä olisi siis kontrolloitu markkinatalous uuden korkeimman perustan pohjalta. Pelastavatko nämä toimenpiteet byrokratian, se on toinen kysymys.

- (1) Oheinen kirjoitus on yksi Trotskin viimeisistä haastatteluista ennen kun Stalinin agentti murhasi hänet elokuussa 1940. Haastattelu oli annettu St. Luis Post-Dispatch -lehden kirjeenvaihtajalle. Haastattelu julkaistiin kolmessa osassa 10., 17. ja 24. maaliskuuta 1940

Stalin murhautti Trotskin natsien avustuksella

”Olen tekemässä kuolemaa poliittisen murhaajan iskun seurauksena ...hän hyökkäsi minun omassa huoneessani. Taistelin hänen kanssaan ... menimme sisään ... keskustelimme ranskalaisista tilastoista ... hän löi minua ... pyydän, sanokaa meidän ystäville ... olen varma Neljannen Internationaalin voitosta ... menkää eteenpäin.” Nämä olivat Leon Trotskin viimeiset sanat, jotka hän saneli ennen kuin kuoli. GPU:n ja Stalinin kätyri Ramon Merkanderin murhaava käsi iski jäähakulla lokakuun vallankumouksen johtajan, Puna-armeijan rakentajan ja Neljannen Internationaalin perustajan päähän.

Kirjeessään Ranskan ulkoministeri Dalandierille vuonna 1939 Adolf Hitler myönsi, että lopulta todellinen voittaja voisi olla Trotski: ”Sota toisi suunnatonta kurjuutta ja todellinen voittaja olisi Trotski” (1) (Herr Trotsky kuten hän ilmaisi).

Elokuun 20. päivänä tulee täyteen 70 vuotta Trotskin murhasta Meksikon Coyoacanissa. Trotskin murhasta on tehty elokuvia, kirjoitettu kirjoja ja sävelletty lauluja. Yksi uusimmista kirjoista julkaistiin Meksikossa vuonna 2007. Espanjankielisen kirjan nimi on ”Los Nazis en Mexico”. Kirjan kirjoitti Juan Alberto Cedillo, ja kustantajana toimi Random House Mondadori.

Melko iso osa tästä kirjasta käsittelee Trotskin murhaa. Lähteinä kirjailija käyttää USA:n kansallisia arkistoja. Cedillo dokumentoidusti toteaa, että natsi-Saksan agentit Meksikossa olivat tiiviissä yhteistyössä kätyrien kanssa, jotka Stalin lähetti murhaamaan Trotskia.

Vuotta aikaisemmin, elokuun 23. päivänä 1939 Saksan ja NL:n ulkoministerit Rippentrop ja Molotov olivat allekirjoittaneet kahden maan välisen hyökkäämättömyyssopimuksen. Tuon sopimuksen pohjalta natsien ja stalinistien salaiset palvelut tukivat toisiaan yhteisiä intressejä edistävissä kysymyksissä. Yksi sellainen hanke oli Trotskin ja kansainvälisen trotskilaisen liikkeen eliminointi.

Vuonna 1994 KGB:n agentti kenraali Pavel Sudoblatov julkaisi muistelmansa. Niissä Sudoblatov kertoo, että Stalin oli komentanut hänet henkilökohtaisesti organisoimaan Trotskin murhaa. Projekti sai koodinimen operaatio Pato.

Vuoden 1938 loppupuolella Stalin kutsui Sudoblatovin ja Berijan puheilleen. Berija oli sisäministeri ja stalinististen salaisten palveluiden päällikkö. Berija oli vastuussa Stalinin kanssa eri mieltä olevien miljoonien bolševikkien kuolemasta. Kuten Sudoblatov kirjoittaa, Stalin oli kertonut, että edellytys kansainvälisen kommunistisen liikkeen kontrolloimiseksi oli Trotskin ja trotskilaisuuden eliminointi. Vain tällä tavoin voitaisiin vetää naruista ja myydä periaatteita ja proletariaatin intressejä esim. Jaltassa, jossa jaettiin maailma.

Pato-operaation toteuttajaksi määrättiin Leonid Eidingon, joka oli Sudoblatovin oikea käsi. Hän oli verkostoitunut Espanjan sisällissotaan osallistuneiden meksikolaisten keskuudessa, ja tunsikin meksikolaisten kansainvälisten prikaatien johtajan, maalari David Siquerosin. Leonid Eidingonilla oli parisuhde Espanjassa asuneen Ramon Merkanderin äidin kanssa.

Kolme ryhmää murhaajia

Vuonna 1939 Sudoblatov ja Eidingon perustivat New Yorkissa tuonti- ja vientiliikkeen. Aikakaudelle suurehko pääoma oli 300 000 dollarin luokkaa, ja oli lähtöisin Moskovasta. Tämä oli kuitenkin vain näyteikkuna hankkeen rekrytointi- ja rahoituspyrkimyksille. Kokoon saatiin kolme ryhmää. Ensimmäinen

toimi Singuerosin johdolla, toisen päässä oli Merkander ja kolmatta johti suoraan Moskovasta riippuvainen Jozef Grigulovits. Näin ollen, jos ensimmäinen ryhmä epäonnistuisi, murhaoperaatiolla oli kakkos- ja myös kolmossuunnitelma.

Ensimmäinen epäonnistunut murhayritys käynnistettiin 24. toukokuuta 1940. Upseeriksi naamioitunut Sinqueiros ja 20 Meksikon stalinistisen puolueen jäsentä sarjalaukkauksien saattelemana tekivät rynnäkönnön Trotskin asuntoon. Merkanderilla oli erilainen taktiikka. Hän onnistui soluttautumaan Trotskin ympäristöön, ja näin lähestyä suurta vallankumouksellista sisältä käsin. Lähietäisyydeltä Merkander iski Trotskin päähän jäähakulla. Trotskin asunnon ovelle asti Merkanderia saattoivat hänen äitinsä ja GPU:n asiamies Eittington, jotka vieläpä odottivat häntä talon ulkopuolella auttaakseen häntä pakenemaan. Murhan jälkeen Merkander pidätettiin. Trotskin kaarti luovutti murhaajan poliisille kun ensin pahoinpiteli hänet sairaalakuntoon. Merkander tuomittiin 20 vuodeksi vankilaan. Murhaaja kuoli Kuubassa vuonna 1978.

Murhan jälkeen Stalin henkilökohtaisesti myönsi Merkanderille kunniamitalin, jonka murhaajan puolesta otti vastaan hänen äitinsä Karidar Merkander. Päästyään vankilasta Merkander meni NL:oon, jossa Hrustsov julisti hänet NL:n sankariksi, mikä oli stalinistisen byrokratian korkein kunnia-arvo.

Natsien rooli

Saksan natsit olivat jo paljon aikaisemmin noteeranneet vaaraa, että trotskilaisuus voisi kasvaa toisen maailmansodan voimasuhteiden kiehuessa.

Natsit neuvottelivat meksikolaisviranomaisten kanssa öljyntuonnista, jota ehdottomasti saksalaisten sotakoneisto tarvitsi. Tämän vuoksi Trotskin oleskelua Meksikossa ei nähty ollenkaan suopein silmin. Trotskin eliminointi on ollut myös natsien ykköstavoite.

Tolentano oli eräs Meksikon ay-liikkeen byrokraatti, joka huolehti kontakteista meksikolaisviranomaisten, joilla oli kytköksiä Meksikon kommunistiseen puolueeseen, ja Gestapon päällikön tohtori Cristian Zinserin ja Gestapon asiamiehen ja valokuvaajan tohtori Herman Fiedrich Erpenin kanssa. Natsit vuokrasivat talon läheltä rakennusta, jossa Trotski asui. Sieltä käsin he agenttien avustuksella kuvasivat ja kirjasivat vuorokauden ympäri Trotskin ja hänen vartijoidensa liikkeitä sekä vieraiden käyntejä.

Natsien tarkoituksena oli etsiä mahdollisia heikkoja kohtia Trotskin puolustuksessa. Tiedot välitettiin sitten stalinistiselle murhaajakoneistolle. Tällaisia natsien ottamia kuvia löytyi Neuvostoliiton salaisten palveluiden arkistoista maan romahdettua.

Dimitris Mizaras

(1)

<http://www.google.com/search?tbs=bks%3A1&tbo=1&hl=fi&q=daladier%2C+trotski%2C+hitler&btnG=Hae+teoksia>

Frederick Lewis Schuman - 1941 - 600 sivua: [Night over Europe: the diplomacy of nemesis, 1939-1940](#)

THE *HITLER-DALADIER* LETTERS: AUGUST 26-27 The next episode of the crisis— an entr'acte while *Hitler* waited for Henderson's return from London— was an exchange ... War would bring untold miseries and the real victor would be *Trotsky*. A

<http://www.google.com/search?client=ubuntu&channel=fs&q=daladier%2C+trotski%2C+hitler&ie=utf-8&oe=utf-8>

Venäjän vallankumouksen puolustus (Kööpenhaminan puhe)

Sotaan asti bolševikkipuolue kuului sosialidemokraattiseen internationaaliin. Saksan sosialidemokraattien ääni sotilainojen puolesta asetti 4. elokuuta 1914 pisteen tuolle yhteydelle lopullisesti, ja aloitti bolsevismin keskeytymättömän ja sovittamattoman taistelun sosialidemokratiaa vastaan.

Tarkoittaako tämä, että tämän kokouksen järjestäjät ovat tehneet virheen kutsuessaan minut luennoimaan? Tämän kuulijat voivat ratkaista vasta luentoni jälkeen. Perusteluksi sille, että olen hyväksynyt ystävällisen kutsun esittää raportti Venäjän vallankumouksesta, sallikaa minun viitata siihen, että kolmenkymmenen viiden vuoden ajan poliittisesta elämästäni on kysymys Venäjän vallankumouksesta ollut ajatteluni ja toimintani käytännöllinen ja teoreettinen akseli... Joka tapauksessa luentoni tarkoitus on auttaa ymmärtämään. En aio tehdä propagandaa vallankumouksen puolesta tai kehottaa teitä liittymään vallankumoukseen. Aion selittää vallankumousta.

Materialistinen historiankäsitys

Ihmisyhteisö on historiallisesti alkunsa saanut yhteistyöstä taistelussa olemassaolon puolesta ja sukupolvien eloonjäämisen varmistamiseksi. Yhteiskunnan luonnetta määrittää sen talouden luonne. Sen talouden luonteen määrittävät sen tuottavan työn välineet. Jokaiselle tuotantovoimien kehityksen aikakautta vastaa tietty yhteiskunnallinen järjestelmä. Jokainen yhteiskuntajärjestelmä on tähän asti taannut valtavat edut hallitsevalle luokalle. Ja on siten selvää, etteivät yhteiskuntajärjestelmät ole ikuisia. Ne astuvat esille historiassa ja muuttuvat sitten tulevan kehityksen riipaksi. "Kaikki, mikä on olemassa, on tuhoutumisen arvoista." Mutta mikään hallitseva luokka ei koskaan ole vapaaehtoisesti ja rauhanomaisesti luopunut vallasta. Elämän ja kuoleman kysymyksissä eivät järjelle perustuvat argumentit ole koskaan korvanneet voiman argumentteja. Tämä saattaa olla surullista, mutta niin vain on. Emme me tätä maailmaa tehneet. Me emme voi muuta kuin ottaa se sellaisena, kuin se on.

Vallankumouksen merkitys

Vallankumous merkitsee muutosta yhteiskuntajärjestyksessä. Se siirtää vallan itsensä tyhjiin ammentaneen luokan käsistä sen luokan käsiin, joka on nousussa. Kapina on kärkevin ja kriittisin hetki kahden luokan taistelussa vallasta... Kapina voi johtaa vallankumouksen todelliseen voittoon ja uuden järjestyksen luomiseen vain, kun se perustuu edistyskelliseen luokkaan, joka pystyy kokoamaan ympärilleen kansan ylivoimaisen enemmistön. Erona luonnonilmiöön vallankumouksen tekevät ihmisolennot ja se tehdään ihmisolentojen kautta. Mutta vallankumouksen kuluessakin ihmiset toimivat yhteiskunnallisten olojen vaikutuksessa, joita he eivät ole vapaasti valinneet, vaan jotka menneisyys on heille ojentanut ja ne osoittavat käskevästi tietä, jota heidän on seurattava. Tästä syystä, ja vain tästä, vallankumous noudattaa tiettyjä lakeja. Mutta ihmisen tietoisuus ei vain passiivisesti heijasta sen objektiivisia ehtoja. Se on tottunut reagoimaan niihin aktiivisesti. Tiettyinä aikoina tuo reaktio saa tiiviin, kiihkeän ja joukkomittaisen luonteen. Oikean ja vallan rajat kaadetaan. Joukkojen aktiivinen puuttuminen historian tapahtumiin on itse asiassa vallankumouksen korvaamattomin ainesosa. Mutta myrskyisinkin toiminta voi jäädä mielenosoituksen tai kapinan asteelle, nousematta vallankumouksen korkeuksiin. Joukkojen nousun on johdettava yhden luokan herruuden kumoamiseen ja toisen luokan herruuden pystyttämiseen. Vasta silloin olemme saavuttaneet vallankumouksen. Joukkojen kapina ei ole yksittäinen tapahtuma, joka voidaan manata esiin haluttaessa. Se edustaa objektiivisesti muodostunutta ainesosaa vallankumouksen kehityksessä, aivan kuten vallankumous edustaa

objektiivisesti muodostunutta prosessia yhteiskunnan kehityksessä. Mutta jos tarvittavat ehdot kapinalle ovat, ei pidä vain odottaa passiivisesti, suu auki; kuten Shakespeare sanoo: "Ihmiskohtaloita vuorovesi ohjaa, Jos noususta otat vaarin, vie se onneen."

Pyyhkiäkseen pois aikansa eläneen yhteiskuntajärjestyksen, edistyksellisen luokan on ymmärrettävä, että sen aika on koittanut ja asetettava itselleen vallan ottamisen tehtävä. Tässä aukeaa kenttä tietoiselle vallankumoukselliselle toiminnalle, jossa näkemys ja laskelmointi yhdistyvät tahtoon ja rohkeuteen. Toisin sanoen: tässä aukeaa toimintakenttä Puolueelle...

Vallankumouksellinen puolue yhdistää itsessään edistyksellisen luokan parhaimmiston. Ilman puoluetta, joka pystyisi suuntautumaan ympäristössään, arvioimaan tapahtumien edistystä ja rytmiä ja saamaan varhain joukkojen luottamuksen, proletaarisen vallankumouksen voitto on mahdoton. Nämä ovat kapinan ja vallankumouksen objektiivisten ja subjektiivisten tekijöiden keskinäiset suhteet.

Lokakuun syyt

Mitä kysymyksiä Lokakuun vallankumous herättää ajattelevan ihmisen mielessä?

1) Miksi ja miten tuo vallankumous tapahtui? Tai pikemminkin, miksi proletariaatin vallankumous voitti yhdessä Euroopan takapajuisimmista maista?

2) Mitkä ovat olleet Lokakuun vallankumouksen tulokset? Ja lopuksi:

3) Onko Lokakuun vallankumous kestänyt kokeen?

Ensimmäiseen kysymykseen, syihin, voidaan nyt vastata enemmän tai vähemmän tyhjentävästi. Olen yrittänyt tehdä sen hyvin yksityiskohtaisesti teoksessani "Vallankumouksen historia". Tässä voin muotoilla vain tärkeimmät johtopäätökset.

Epätasaisen kehityksen laki

Se, että proletariaatti saavutti vallan ensimmäistä kertaa niin takapajuisessa maassa, kuin edesmennyt tsaarin Venäjä oli, vaikuttaa arvoitukselliselta vain ensi näkemältä; todellisuudessa se oli historiallisesti täysin lainmukaista. Se oli ennustettavissa ja se ennustettiin. Lisäksi vallankumoukselliset marxilaiset rakensivat tämän ennustuksen perustalta strategiansa kauan ennen ratkaisevia tapahtumia. Ensimmäinen ja yleisin selitys on, että Venäjä on takapajuinen maa, mutta vain osa maailmantaloutta, vain osan kapitalistista maailmanjärjestelmää. Tässä mielessä Lenin ratkaisi Venäjän vallankumouksen arvoituksen tarkkanäköisellä muotoilullaan, "ketju murtui heikoimmasta lenkistään".

Julma maailmansota, maailman imperialismien ristiriitojen tulos, veti kurimukseensa eri kehitystasolla olevia maita, mutta asetti samat vaatimukset kaikille osanottajille. On selvää, että sodan taakka olisi erityisen sietämätön takapajuisimmille maille. Venäjä oli ensimmäinen, jonka oli pakko jättää kenttä. Mutta kiskaistakseen itsensä sodasta, Venäjän kansan oli kaadettava hallitsevat luokat. Tällä tavoin sodan ketju katkesi heikoimmasta lenkistään.

Sota ei kuitenkaan ole katastrofi, joka tulee ulkoa kuin maanjäristys, vaan, kuten vanha Clausewitz sanoi, politiikan jatkamista toisin keinoin. Viime sodassa imperialistisen järjestelmän "rauhan" ajan päävirtaukset vain ilmenivät raаемmin. Mitä korkeammat yleiset tuotantovoimat, mitä tiukempi kilpailu on maailmanmarkkinoilla, mitä kärkevämpiä ovat sovittamattomat ristiriidat ja mitä raivoisampaa asekilpa, sitä vaike-

ampaa oli heikommilla osanottajilla. Juuri siksi takapajuiset maat olivat ensimmäisiä romahdusten sarjassa. Maailmankapitalismin ketju pyrkii aina murtumaan heikoimmasta lenkistään.

Jos erityisen epäsuotuisten olosuhteiden, esimerkiksi vaikka ulkoa tulevan onnistuneen sotilaallisen intervention tai neuvostohallituksen itsensä tekemien korjaamattomien virheiden seurauksena kapitalismi nousi jälleen mittaamattomalla Neuvostoliiton alueella, sen historiallinen sopimattomuus olisi samaan aikaan noussut väistämättä ja tuollainen kapitalismi joutuisi vuorostaan samojen ristiriitojen uhriksi, jotka aiheuttivat sen räjähdys 1917. Mitkään taktiset reseptit eivät olisi saaneet aikaan Lokakuun vallankumousta, jos Venäjä ei olisi kantanut sitä kehossaan. Vallankumouksellinen puolue voi viime kädessä sanoa olevansa vain synnytyslääkäri, jonka on turvauduttava keisarinleikkaukseen.

Tähän voisi vastata: Teidän yleiset pohdintanne saattavat selittää kyllä, miksi vanhan Venäjän oli kärsittävä haaksirikko, tuon maan, jossa takapajuinen kapitalismi ja köyhtynyt talonpojisto oli kruunattu loismaisella aatelistolla ja mätänevällä monarkialla. Mutta kielikuvasta ketjusta ja sen heikoimmasta lenkistä jää vielä puuttumaan avain todelliseen arvoitukseen: miten sosialistinen vallankumous saattoi onnistua takapajuisessa maassa. Historia tuntee useita esimerkkejä maiden ja sivilisaatioiden lahoamisesta, jota on saattanut vanhojen luokkien romahdus, joille ei ole löytynyt edistyskellisiä seuraajia. Vanhan Venäjän murtumisen olisi ensi näkemältä pitänyt muuttaa maa pikemminkin kapitalistiseksi siirtomaaksi, kuin sosialistiseksi valtioksi.

Tuo vastaväite on hyvin mielenkiintoinen. Se johtaa meidät suoraa koko ongelman ytimeen. Silti se on virheellinen; voisin sanoa, että siltä puuttuu sisäinen symmetria. Yhtäältä se lähtee historiallisen takapajuisuuden yleensä liioitellusta käsitteestä.

Elävät olennot, ihminen tietenkin mukaan luettuna, kulkevat samanlaiset kehitysvaiheet ikänsä mukaisesti. Normaalissa viisivuotiaassa lapsessa nähdään tietty painon, pituuden ja sisäelinten keskinäinen vastaavuus. Mutta ihmisen tajunnan kanssa on toisin. Toisin kuin anatomia ja fysiologia, psykologia, niin yksilöllinen kuin kollektiivinenkin, erottuu poikkeuksellisella kyvyllään imeä, joustaa ja venyä; siinä on ihmisen aristokraattinen etuasema verrattuna hänen lähimpiin eläintieteellisiin sukulaisiinsa, apinoihin. Imevä ja joustava psyyke suo ns. yhteiskunnallisille "organismeille", erona todellisista, siis biologisista organismeista, poikkeuksellisen vaihtelevan sisäisen rakenteen välttämättömänä ehtona historialliselle edistykselle. Kansakuntien ja valtioiden, erityisesti kapitalististen, kehityksessä, ei ole sen kummemmin samanlaisuutta kuin säännöllisyyttäkään. Sivilisaation eri vaiheet, jopa vastakkaiset, lähestyvät ja sekoittuvat toisiinsa yhden ja saman maan elämässä.

Yhdistyneen kehityksen laki

Ei pidä unohtaa, että historiallinen takapajuisuus on suhteellinen käsite. Kun on sekä takapajuisia että kehittyneitä maita, on myös niiden keskinäistä vaikutusta; kehittyneet maat osoittavat painetta takapajuisiin; takapajuiset maat saavuttamat väistämättä kehittyneitä maita, lainaavat niiden teknologiaa ja tiedettä jne. Tällä tavoin nousee kehityksen yhdistynyt tyyppi: takapajuisuuden piirteet yhdistyvät maailman tekniikan ja ajattelun viime sanaan. Lopulta historiallisesti takapajuisten maiden on päästääkseen takapajuisuudestaan pakko usein rynnistää muista edelle.

Kollektiivisen tajunnan joustavuus mahdollistaa tietyissä oloissa saavuttaa tuloksena yhteiskunnallisella areenalla sen, mitä yksilöpsykologia kutsuu "huonommuuden tietoisuuden voittamiseksi". Tässä mielessä

voidaan sanoa, että lokakuun vallankumous oli sankarillinen keino, jolla Venäjän kansa pystyi voittamaan taloudellisen ja kulttuurisen huonommuutensa.

Mutta ohitetaan nämä historiallis-filosofiset, ehkä hiukan liian abstraktit yleistykset ja asetetaan sama kysymys konkreettisesti, siis elävien seikkojen poikkileikkauksena. Venäjän takapajisuus ilmeni selvimmin 1900-luvun alussa siinä, että teollisuudella oli maassa vähäinen sija verrattuna talonpojistoon. Kokonaisuutena se merkitsi maan työvoiman alhaista tuottavuutta. Riittää todeta, että juuri ennen sotaa, tsaarin Venäjän ollessa hyvinvointinsa huipulla, kansantulo oli 8-10 kertaa alhaisempi kuin Yhdysvalloissa. Tämä ilmaisee luvuissa maan takapajisuuden "runsauden", jos sanaa "runsaus" voidaan lainkaan käyttää takapajisuuden yhteydessä.

Samalla yhdistyneen kehityksen laki ilmeni talouden alueella joka askeleella, niin yksinkertaisissa kuin monimutkaisissakin ilmiöissä. Venäjä, jolla ei juurikaan ollut maanteitä, joutui rakentamaan rautateitä. Käymättä läpi Euroopan käsityöläis- ja manufaktuurivaiheita, Venäjä astui suoraan koneistettuun tuotantoon. Välivaiheiden yli hyppääminen on takapajuisten maiden tie.

Talonpoikaisen maatalouden pysyessä usein 1600-luvun tasolla, Venäjän teollisuus, jos ei laajuudeltaan, niin ainakin laadultaan, saavutti usein kehittyneiden maiden tason ja jossain mielessä ohittikin sen. Riittää todeta, että jättimäiset yritykset, joissa kussakin oli yli tuhat työntekijää, työllistivät Yhdysvalloissa alle 18 % teollisuustyöläisten kokonaismäärästä. Venäjällä luku oli yli 41 %. Tuota seikkaa on vaikea sovittaa yhteen sovinnaisen käsityksen kanssa Venäjän taloudellisesta takapajisuudesta. Toisaalta se ei osoita vääräksi käsitystä takapajisuudesta, vaan täydentää sitä dialektisesti. Sama ristiriitainen luonne tulee esiin maan luokkarakenteessa. Euroopan finanssipääoma teollisti Venäjän taloutta kiihdytetyllä tahdilla. Teollisuusporvaristo sai heti suurkapitalistisen ja kansanvastaisen luonteen. Lisäksi ulkomaiset osakkeenomistajat asuivat maan ulkopuolella. Toisaalta työläiset olivat luonnollisesti venäläisiä. Lukumääräisesti heikkoa Venäjän porvaristoa, jolla ei ollut kansallisia juuria, vastassa oli suhteellisen vahva proletariaatti, jonka juuret olivat syvällä kansassa.

Proletariaatin vallankumouksellista luonnetta edisti se, että erityisesti Venäjä, takapajuisena maana, pakotettuna saavuttamaan kilpailijoitaan, ei ollut pystynyt työstämään omaa yhteiskunnallista tai poliittista konservatismiaan. Euroopan konservatiivisimpana maana, itse asiassa koko maailman konservatiivisimpana, pidetään oikeutetusti Englantia. Euroopan maista vapain konservatismista olisi todennäköisimmin Venäjä.

Mutta nuori, tuore ja päättäväinen Venäjän proletariaatti oli silti vain pieni kansakunnan vähemmistö. Sen vallankumouksellisen voiman reservit ovat proletariaatin itsensä ulkopuolella, talonpojistossa, joka elää puoliksi maaorjuudessa, ja sorretuissa kansoissa.

Talonpojisto

Vallankumouksen maapohja oli agraarikysymys. Vanhasta monarkistisesta järjestelmä tuli kaksinverroin sietämätön uuden kapitalistisen riiston oloissa...

Saatatte kuitenkin sanoa, että talonpoikien sota maanomistajia vastaan on yksi porvarillisen vallankumouksen klassisia ainesosia, eikä suinkaan proletaarisen vallankumouksen! Aivan oikein - niin oli aikaisemmin. Mutta kapitalistisen yhteiskunnan kyvyttömyys selvittää historiallisesti takapajuisessa maassa ilmeni juuri siinä, etteivät talonpoikaiskapinat ajaneet porvarisluokkia Venäjällä eteenpäin, vaan päinvastoin takaisin pysyvästi taantumuksen leiriin. Jos talonpojisto ei halunnut tuhoutua täysin, ei jäänyt muuta kuin liittoutua

teollisuusproletariaatin kanssa. Tuon kahden sorretun luokan vallankumouksellisen liittymisen Leninin ne-rokkuus ennusti ja hän valmisti sitä kauan etukäteen.

Jos porvaristo olisi rohkeasti ratkaissut agraarikysymyksen, ei Venäjän proletariaatti ilmeisestikään olisi voinut tulla valtaan 1917. Mutta Venäjän porvaristo, joka oli ahne ja pelkurimainen, ja oli saapunut näyttämölle liian myöhään ja ennen aikojaan vanhuudenheikkona, ei uskaltanut nostaa kättään feodaalimaamistusta vastaan. Mutta sillä se antoi vallan proletariaatin käsiin ja samalla oikeuden päättää porvarillisen yhteiskunnan kohtalosta. Jotta neuvostovaltio olisi syntynyt, oli kahden historialliselta luonteeltaan erilaisen tekijän toimittava yhteen: talonpoikaissodan, siis liikkeen, joka on luonteenomainen porvarillisen kehityksen aamunkoitolle, ja proletariaatin kapinan, joka julistaa porvarillisen liikkeen loppua. Siinä meillä on Venäjän vallankumouksen yhdistynyt luonne...

Kansallisuuskysymys

Proletariaatin toinen vallankumouksellinen reservi muodostui sorretuista kansoista, jotka lisäksi olivat valtaosin talonpoikaisia. Maan historialliseen takapajuisuuteen liittyy läheisesti valtion ekstensiivinen kehitys valtion levitessä rasvatahrin tavoin Moskovasta, keskuksesta, ympäristöön. Idässä se alisti vielä takapajuisempia kansoja, nojaten niihin alistaakseen lännen kehittyneemmät kansat. 70 miljoonaan isovenäläiseen, jotka muodostivat pääväestön, lisättiin asteittain noin 90 miljoonaa muunrotuista. Tällä tavoin nousi imperiumi, jonka kokoonpanosta hallitseva kansa muodosti vain 43 % väestöstä, kun loput 57 % koostuivat kansoista, joiden sivistystaso ja asema vaihtelivat. Kansallinen paine oli verrattomasti ankarampi kuin naapurivaltioissa, eikä vain niissä, jotka olivat lännessä, vaan niissäkin, jotka olivat itärajan takana. Tämä antoi kansallisuuskysymykselle valtavan räjähdysvoiman...

Lenin oli jo varhain ottanut huomioon keskipakoisten kansallisten liikkeiden kehittymisen. Bolševikkipuolue kamppaili taipumatta vuosia kansojen itsemääräämisoikeuden, siis oikeuden täydelliseen eroamiseen, puolesta. Vain tämän rohkean kansallisuuskysymyksen otetun kannan ansiosta Venäjän proletariaatti saattoi vähitellen voittaa sorrettujen kansojen luottamuksen. Kansallinen itsenäisyysliike samoin kuin agraariliike kääntyivät väistämättä virallista demokratiaa vastaan, vahvistivat proletariaattia ja suuntautuivat lokakuun nousun uomaan.

Jatkuva vallankumous

Tällä tavoin proletariaatin nousun arvoitus historiallisesti takapajuisessa maassa menettää mystisen kaapunsa. Marxilaiset vallankumoukselliset ennustivat kauan ennen tapahtumia vallankumouksen marssin ja Venäjän nuoren proletariaatin historiallisen roolin.

Välittömien tehtäviensä perusteella Venäjän vallankumous on porvarillinen vallankumous. Mutta Venäjän porvaristo on vallankumouksen vastainen. Vallankumouksen voitto on siten mahdollista vain proletariaatin voittona. Mutta voittoa proletariaatti ei pysähdy porvarillisen demokratian ohjelmaan: se jatkaa sosialismin ohjelmaan. Venäjän vallankumouksesta tulee sosialistisen maailmanvallankumouksen ensimmäinen vaihe.

Tämä oli vuonna 1905 muotoilemani jatkuvan vallankumouksen teoria, joka sen jälkeen on joutunut ankaran arvostelun kohteeksi "trotskilaisuuden" nimellä.

Tarkemmin otettuna se on vain osa tätä teoriaa. Toinen osa, joka on erityisen ajankohtainen nyt, kuuluu: nykyiset tuotantovoimat ovat jo pitkään kasvaneet yli kansallisten rajojensa. Sosialistinen yhteiskunta ei ole ajateltavissa kansallisissa rajoissa.

Vaikka taloudelliset menestykset eristyneessä työläisten valtiossa olisivatkin merkittäviä, "sosialismi yhdessä maassa" on pikkuporvarillinen utopia. Vain Euroopan ja sitten maailman sosialististen tasavaltojen liitto voi olla sopusointuisen sosialistisen yhteiskunnan todellinen näyttämö. Tänäpä, tapahtumien kokeen jälkeen, näen yhä vähemmän syytä luopua tästä teoriasta.

Lokakuun edellytykset

Ilman aseellista kapinaa 7 marraskuuta 1917 ei neuvostovaltiota olisi. Mutta kapina itse ei pudonnut taivaasta. Joukko historiallisia edellytyksiä oli tarpeen lokakuun vallankumoukselle.

- 1) Vanhojen hallitsevien luokkien, aateliston, monarkian ja byrokratian mätäneminen
- 2) Porvariston, jolla ei ollut juuria kansan joukossa, poliittinen heikkous.
- 3) Agraarikysymyksen vallankumouksellinen luonne.
- 4) Sorrettujen kansojen kysymyksen vallankumouksellinen luonne.
- 5) Proletariaattia painavat huomattavat sosiaaliset taakat.

Näihin elimellisiin edellytyksiin on lisättävä tiettyjä hyvin tärkeitä liittyviä ehtoja.

6) Vuoden 1905 vallankumous oli suuri koulu, tai kuten Lenin sanoi, vuoden 1917 vallankumouksen "kenraaliharjoitus". Neuvostot proletariaatin yhteisrintaman korvaamattomana järjestäytymismuotona vallankumouksessa luotiin ensimmäistä kertaa 1905.

7) Imperialistinen sota kärjisti kaikkia ristiriitoja, kiskaisi takapajuiset joukot liikkumattomuudestaan ja valmisti siten katastrofin suurenmoista mittakaavaa.

Bolševikkipuolue

Kaikki nuo ehdot, jotka riittivät runsaasti vallankumouksen puhkeamiseen, olivat riittämättömiä varmistamaan proletariaatin voiton vallankumouksessa. Tuota voittoa varten tarvittiin vielä yksi ehto.

8) Bolševikkipuolue

Kun luettelen tämän ehdon viimeisenä, johtuu se vain loogisesta järjestyksestä, eikä siitä, että pitäisin puoluetta vähiten tärkeänä.

Pois se minusta. Liberaali porvaristo voi saada vallan ja on saanut sen useammin kuin kerran taistelujen tuloksena, joihin se ei ole ottanut osaa; sillä on ihailtavasti valtaamiseen sopeutuneet elimet. Mutta työtekevät joukot ovat toisenlaisessa tilanteessa; ne ovat pitkään tottuneet antamaan, eivätkä ottamaan. Ne tekevät työtä, ovat kärsivällisiä niin kauan kuin voivat, toivovat, menettävät kärsivällisyyden, nousevat ja taistelevat, kuolevat, tuovat voiton muille, ne petetään, ne vaipuvat toivottomuuteen, taivuttavat päänsä, ja tekevät taas työtä.

Tuollainen on kansanjoukkojen historia kaikissa järjestelmissä. Ottaakseen vallan lujasti ja varmasti käsiinsä proletariaatti tarvitsee puolueen, joka ohittaa selvästi muut puolueet ajatuksensa kirkkaudessa ja vallankumouksellisessa päättäväisyydessään.

Bolševikkipuolue, jota on useammin kuin kerran ja täydellä oikeutuksella kuvattu ihmiskunnan historian vallankumouksellisimmaksi puolueeksi, oli Venäjän modernin historian elävä tiivistymä, kaiken, mikä siinä oli dynaamista. Tsarismin kumoamista oli pitkään pidetty välttämättömänä ehtona talouden ja kulttuurin kehittymiselle. Mutta tuon tehtävän toteuttamiseen voimat olivat riittämättömiä. Porvaristo pelkäsi vallankumousta. Älymystö yritti saada talonpojistoa jaloilleen. Musikka, joka ei kyennyt yleistämään omaa kurjuuttaan ja tavoitteitaan, jätti tuon vetoomuksen vastaamatta. Älymystö aseisti itsensä dynamiitilla. Kokonainen sukupolvi haaskattiin tuossa kamppailussa.

1. maaliskuuta 1887 Aleksandr Uljanov suoritti viimeisen suurista terroriteoista. Murhayritys Aleksanteri III:ta vastaan epäonnistui. Uljanov ja muut osanottajat teloitettiin. Yritys saada kemiallinen preparaatti ottamaan vallankumouksellisen luokan paikka haaksirikkoutui. Uljanovin nuorempi veli Vladimir, tuleva Lenin, Venäjän historian suurin hahmo, kasvoi näiden seikkojen ja johtopäätöksen välittömässä vaikutuksessa. Jo varhaisessa nuoruudessaan hän perehtyi marxilaisuuden perusteisiin ja kääntyi proletariaattiin.

Kadottamatta hetkeksikään näköpiiristään maaseutua hän etsi talonpojiston tietä työläisten kautta. Perien vallankumouksellisilta edeltäjiltään heidän kykynsä uhrautua ja heidän halunsa mennä loppuun asti, Leninistä tuli jo varhain älymystön ja edistyksellisten työläisten uuden polven opettaja. Lakoissa ja katutaisteiluissa, vankiloissa ja maanpaossa, saivat työläiset tarvittavan karkaisun. He tarvitsivat johtotähteä, marxilaisuutta, valaisemaan historiallista tietään itsevaltiuden pimeydessä.

Maanpakolaisten keskuudessa ensimmäinen marxilainen ryhmä muodostui 1883. Vuonna 1889 perustettiin salaisessa kokouksessa Venäjän sosialidemokraattinen työväenpuolue (me kaikki kutsumme itseämme sosialidemokraateiksi tuohon aikaan). 1903 syntyi jako bolševikkien ja menševikkien välille, ja 1912 bolševikkiryhmästä tuli lopulta itsenäinen puolue.

Se oppi tunnistamaan yhteiskunnan luokkamekaniikan taisteluissaan kahdentoista vuoden aikana (1905-1917). Se koulutti ryhmiä, jotka pystyisivät yhtä lailla aloitteeseen ja kurinalaisuuteen. Sen vallankumouksellisen toiminnan kuri perustui sen opin yhtenäisyyteen, yhteisten taisteluiden perinteeseen ja luottamukseen sen koeteltuun johtoon.

Sellainen oli puolue 1917. Virallisen "yleisen mielipiteen" ja älymystön lehdistön paperijylyn halveksimana se sopeutui joukkojen liikkeeseen. Se piti lujasti kädessään tehtaiden ja rykmenttien kontrolliyytintä. Talonpoikaisjoukot kääntyivät yhä enemmän sen puoleen. Jos käsitämme "kansakunnan" ei sen etuoikeutetuina johtajina, vaan kansan enemmistönä, siis työläisinä ja talonpoikina, niin silloin bolševikeista tuli vuoden 1917 kuluessa todella Venäjän kansakunnan puolue.

Syyskuussa 1917 Lenin, joka oli pakotettu piileksimään, antoi merkin, "Kriisi on kypsynyt, kapinan hetki on koittanut." Hän oli oikeassa. Hallitseva luokka kohtasi sotakysymyksen, maakysymyksen ja vapautuksen kysymyksen, ja oli joutunut pääsemättömiin vaikeuksiin. Porvaristo oli täysin eksyksissä. Demokraattiset puolueet, menševikit ja sosiaalivallankumoukselliset, menettivät viimeisenkin joukkojen luottamuksen tukemalla imperialistista sotaa ja politiikallaan tehdä kompromisseja ja myönnytyksiä porvaristolle ja feodaalimaanomistajille. Herännyt armeija ei enää halunnut taistella imperialismien vieraitten tavoitteiden puolesta

Demokraattien neuvoista piittaamatta talonpojat savustivat tilanomistajia tiloiltaan. Rajaseutujen sorretut kansat nousivat Pietarin byrokratiaa vastaan. Tärkeimmissä työläis- ja sotilasneuvostoissa bolševikit olivat enemmistönä. Haava oli kypsynyt. Se tarvitsi veistä leikkaamaan.

Vain näissä yhteiskunnallisissa ja poliittisissa oloissa kapina oli mahdollinen. Ja siten siitä tuli myös väistämätön. Mutta kapinalla ei leikitä. Varokoon se kirurgi, joka on huolimaton veistä käsitellessään! Kapina on taidetta. Sillä on lakinsa ja sääntönsä. Puolue kohtasi lokakuun kapinan realiteetit viileän laskelmoiden ja innokkaan päättäväisenä. Sen ansiosta se voitti miltei uhreita. Voittoisien neuvostojen kautta bolševikit asettuivat maan johtoon, joka kattaa kuudesosan maailman pinta-alasta...

Voidaanko lokakuu oikeuttaa?

"Niin", sanovat jotkut vastustajat, "lokakuun seikkailu on osoittautunut olevan huomattavampi kuin monet meistä ajattelivat. Ehkä se ei edes ollut aivan 'seikkailu'. Silti kysymys siitä, mitä näin kalliilla hinnalla saatiin, pysyy. Ovatko bolševikkien vallankumouksen aattona julistamat häikäisevät lupaukset toteutuneet?"

Ennen kuin vastaamme tälle hypoteettisella vastustajalle, todetkaamme, ettei kysymys sinänsä ole uusi. Päinvastoin, se on seurannut lokakuun vallankumouksen kantapäillä sen syntymästä asti.

Ranskalainen lehtimies Claude Anet, joka oli Pietarissa vallankumouksen aikana, kirjoitti jo 27. lokakuuta 1917: "Maksimalistit (kuten ranskalaiset kutsuivat bolševikkeja tuolloin) ovat saaneet vallan ja suuri päivä on koittanut. Vihdoinkin, sanon itselleni, näen meille niin monta vuotta luvatus sosialistisen paratiisin toteutumisen... Ihailtava seikkailu! Etuoikeutettu asema!" Ja niin edelleen ja niin poispäin. Mikä vilpitön viha oli tuon ironisen tervehdyksen takana.

Samana aamuna, kun Talvipalatsi oli vallattu, taantumuksellinen lehtimies kiirehti kirjaamaan vaatimuksen pääsylipustaan paratiisiin. Viisitoista vuotta on kulunut vallankumouksesta. Yhä seremoniattomammin vihollisemme paljastavat ilkeämielisen ilonsa siitä, ettei neuvostojen maa tänäänkään kanna paljoakaan merkkejä yleisestä hyvinvoinnista. Miksi sitten vallankumous ja miksi uhraukset?

Sallikaa minun kertoa, että neuvostojärjestelmän ristiriidat, vaikeudet, virheet ja tehottomuus ovat minulle yhtä tuttuja kuin kenelle tahansa. Minä henkilökohtaisesti en ole koskaan peitellyt niitä, en puheissani enkä kirjoituksissani. Olen uskonut ja uskon edelleen, että erona konservatiiviseen politiikkaan vallankumouksellinen politiikka ei voi perustua salailulle. "Puhua ääneen siitä, mikä on", sen on oltava työläisten valtion korkein periaate.

Mutta kritiikissä, niinkuin luovassa toiminnassakin, tarvitaan perspektiivi. Subjektivismi on huono neuvonantaja, erityisesti suurissa kysymyksissä. Aikakausien on oltava tehtävien, ei yksilöllisten oikkujen mittaisia. Viisitoista vuotta! Kuinka pitkä aika se on yhden ihmisen elämässä! Tuona kautena on moni sukupolvestamme kannettu hautaan ja jäljelle jääneet ovat saaneet lukemattomia harmaita hiuksia. Mutta nuo samat viisitoista vuotta ovat merkityksetön jakso kansan elämässä! Vain minuutti historian kellossa.

Kapitalismi tarvitsi vuosisatoja luodakseen itsensä taistelussa keskiaikaa vastaan, nostaakseen tieteen ja tekniikan tasoa, rakentaakseen rautateitä ja hyödyntääkseen sähkövirtaa. Ja sitten? Sitten kapitalismi heitti ihmiskunnan sotien ja kriisien helvettiin.

Mutta sosialismille sen viholliset, siis kapitalismin kannattajat, sallivat vain puolitoista vuosikymmentä maanpäällisen paratiisin perustamiseen kaikkine nykyaikaisine parannuksineen. Me emme koskaan ole ottaneet tuollaisia velvoitteita. Suurten muutosten prosesseja on mitattava mittakaavoilla, jotka ovat suh-

teessa niihin. En tiedä, tuleeko sosialistinen yhteiskunta muistuttamaan Raamatun paratiisia. Epäilen. Mutta Neuvostoliitossa ei vielä ole sosialismia. Siellä vallitseva tilanne on siirtymä, täynnä ristiriitoja ja menneen raskaan perinnön vaivaama ja lisäksi kapitalististen maiden vihamielisessä paineessa. Lokakuun vallankumous on julistanut uuden yhteiskunnan periaatteet. Neuvostotasavalta on näyttänyt vasta ensimmäisen vaiheen sen toteuttamisessa. Edisonin ensimmäinen lamppu oli hyvin huono. Meidän on opittava, kuinka erottaa tulevaisuus.

Mutta onnettomuus, joka sataa elävien ihmisten päälle! Oikeuttavatko vallankumouksen tulokset ne uhraukset, jotka se on aiheuttanut? Kysymys on hedelmätön ja läpikotaisin retorinen; ikäänkuin historian prosessit olisivat kirjanpitoa! Yhtä hyvin voisimme kysyä, ajatellen ihmisenä olemisen vaikeuksia ja kurjuuksia: "Kannattaako ollenkaan syntyä?" Mihin Heine kirjoitti: "Ja typerys odottaa vastausta"... Tuollaiset melankoliset pohdiskelut eivät ole estäneet ihmiskuntaa syntymästä ja synnyttämästä. Näinäkin päivinä, kun maailman kriisi on vailla vertaa, itsemurhat muodostavat onneksi vain mitättömän prosentin. Mutta kansat eivät koskaan turvaudu itsemurhaan. Kun heidän taakkansa kasvaa sietämättömäksi, he etsivät tietä ulos vallankumouksen kautta.

Muuten, keitä ovat ne, jotka paheksuvat yhteiskunnallisen kumouksen uhreja? Useimmiten niitä, jotka ovat kattaneet tietä imperialistisen sodan uhreille, ja ovat glorifioineet sen tai ainakin helposti sopeutuneet siihen. Nyt on meidän vuoromme kysyä: "Onko sota oikeuttanut itsensä? Mitä se on antanut meille? Mitä se on opettanut?"

Arvioidaksemme uutta järjestelmää ihmisen kehityksen kannalta, on ensiksi vastattava kysymykseen: "Miten yhteiskunnallinen edistys ilmenee ja miten sitä voidaan mitata?"

Lokakuun tase

Syvin, objektiivisin ja kiistämättömin kriteeri sanoo: edistystä voidaan mitata yhteiskunnallisen työn tuottavuuden kasvulla. Tästä näkökulmasta kokemus on jo antanut arvion lokakuun vallankumouksesta. Sosialistisen organisaation periaate on ensimmäistä kertaa historiassa osoittanut kykynsä ennätyksellisiin tuotantotulokseen, joista ei ole ennen kuultu lyhyessä ajassa.

Venäjän teollisuuden kehityksen käyrä ilmaistuna karkeina lukuina on seuraava, kun otetaan vuosi 1913, viimeinen vuosi ennen sotaa, lukuna 100. Vuosi 1920, kansalaissodan huippuvaihe, on samalla teollisuuden alin vaihe - vain 25, siis neljännen sotaa edeltäneestä tuotannosta.; vuonna 1929 noin 200, 1932: 300, siis kolme kertaa niin paljon kuin sodan aattona.

Kuvasta tulee vieläkin vaikuttavampi kansainvälisen osoitinten valossa. Vuodesta 1925 vuoteen 1932 on teollisuustuotanto Saksassa vähentynyt puolitoistakertaisesti, Amerikassa kaksinkertaisesti, Neuvostoliitossa se on nelinkertaistunut. Nämä luvut puhuvat puolestaan.

Minulla ei ole aikomusta kiistää tai peitellä neuvostotalouden kielteistä puolta. Teollisuuden tulokset ovat hyvin paljon johtuneet maatalouden epäsuotuisasta kehityksestä, siis alueella, jolla olennaisesti ei vielä olla ylletty sosialistiseen metodeihin, mutta joka samaan aikaan on johdettu kollektivisoinnin tielle ilman riittävää valmistelua, pikemminkin byrokraattisesti kuin teknisesti ja taloudellisesti. Tämä on suuri kysymys, joka kuitenkin menee esitelmäni alueen ulkopuolelle.

Mainitut luvut vaativat toisenkin tärkeän varauksen. Neuvostoliiton teollistamisen kiistämättömät ja omalla

tavallaan loistavat tulokset vaativat vielä muuta taloudellista tarkistamista talouden eri elementtien, niiden dynaamisen tasapainon ja siten niiden tuotantokapasiteetin keskinäisen sopeutumisen kannalta. Tässä ovat suuret vaikeudet ja jopa takaiskut väistämättömiä. Sosialismi ei nouse täydellisenä viisivuotissuunnitelmasta kuin Minerva Jupiterin päästä tai Venus meren vaahdosta. Sitä ennen on vuosikymmeniä sinnikästä työtä, virheitä, korjauksia ja uudelleen järjestämistä. Ei pidä lisäksi unohtaa, että sosialismin rakennustyö voi luonteensa mukaisesti saavuttaa täydellisyyden vain kansainvälisellä areenalla. Mutta suotuisinkin tähän asti saavutettujen tulosten tase voisi paljastaa vain alustavien laskelmien virheellisyyden, suunnittelun viat ja johdon erheet. Mitenkään se ei empiirisesti voi kiistää varmasti todettua seikkaa, mahdollisuutta socialistien metodien avulla nostaa kollektiivisen työn tuottavuus ennen näkemättömän korkealle. Tuota saavutusta, joka on historiallisesti tärkeä, ei kukaan eikä mikään voi ottaa meiltä.

Lokakuun vallankumous on luonut perustan uudelle sivilisaatiolle, joka on tarkoitettu ei harvoille, vaan kaikille. Tämän tuntevat joukot kaikkialla maailmassa. Tästä johtuu myötätunto Neuvostoliittoa kohtaan ja se on yhtä innokasta kuin aikoinaan oli joukkojen viha tsaarin Venäjää kohtaan...

Helmikuun kansannousu itsevaltiutta vastaan, taistelu aatelista ja imperialistista sotaa vastaan, rauhan, maan ja kansojen tasavertaisuuden puolesta, lokakuun kapina, porvariston ja sitä tukeneiden tai sen kanssa sopimusta yrittäneiden puolueiden kaataminen, kolme kansalaissodan vuotta 5000 mailin rintamalla, saarron, nälän, kurjuuden ja kulkutautien vuodet, kiihkeän taloudellisen jälleenrakentamisen, uusien vaikeuksien ja luopumisten vuodet - ne ovat kova, mutta hyvä koulu. Raskas moukari särkee lasin, mutta karkaisee teräksen. Vallankumouksen moukari karkaisee kansan luonteen terästä.

"Kuka uskoo", kirjoitti tsaarin kenraali Zalweski paheksuen kumouksen jälkeen, "että kantajasta tai portinvartijasta tulee yhtäkkiä tuomari, sairaala-apulaisesta sairaalan johtaja, parturista viranomainen, korpraalista komentaja, päivätyöläisestä pormestari ja lukkosepästä tehtaanjohtaja.

"Kuka sen uskoo?" Mutta se oli uskottava. He eivät voineet kuin uskoa sen, kun korpraalit löivät kenraalit, kun pormestari, entinen päivätyöläinen, mursi vanhan byrokration vastarinnan, kun vaununrasvaaja pani kuljetusjärjestelmän kuntoon, kun lukkoseppä johtajana laittoi teollisuuslaitteet toimintakuntoon. "Kuka uskoo?" Yrittäköön joku olla uskomatta.

Selityksenä sille poikkeukselliselle sinnikkyydelle, mitä Neuvostoliiton kansanjoukot ovat osoittaneet kautta vallankumouksen vuosien, monet kansainväliset tarkkailijat nojaavat, vanhaan tapaan, venäläisen luonteen "passiivisuuteen". Ruma anakronismi! Vallankumoukselliset joukot kestävät puuteen kärsivällisesti, mutta eivät passiivisesti. Omilla käsillään he ovat rakentamassa parempaa tulevaisuutta ja ovat päättäneet luoda sen mihin hintaan tahansa. Yrittäköön luokkavihollinen ulkoa vain alistaa tahtoonsa nämä kärsivälliset joukot! Ei, parempi on olla yrittämättä!

Vallankumous ja sen paikka historiassa

Sallikaa minun nyt lopuksi yrittää määrittää lokakuun vallankumouksen paikka paitsi Venäjän, myös koko maailman historiassa. Vuoden 1918 aikana, kahdeksan kuukauden kautena kohtasi kaksi historiallista käyrää. Helmikuun kumous, tuo myöhäinen kaiku niistä suurista kamppailuista, jotka oli käyty aiempina vuosisatoina Hollannin, Englannin, Ranskan - miltei koko manner-Euroopan alueella, ottaa paikkansa porvarillisten vallankumousten sarjassa. Lokakuun vallankumous julisti ja avasi proletariaatin herruuden. Maailman kapitalismi kärsi ensimmäisen suuren tappionsa Venäjän maaperällä. Ketju murtui heikoimmasta lenkistään. Mutta ketju murtui, ei pelkkä lenkki.

Kapitalismi on elänyt aikansa maailmanjärjestelmänä. Se on lakannut täyttämästä olennaista tehtäväänsä: ihmisen vallan ja ihmisen vaurauden tason nostamista. Ihmiskunta ei voi jäädä paikalleen sille tasolle, jonka se on saavuttanut. Vain voimakas lisäys tuotantovoimassa ja terve, suunniteltu, siis sosialistinen tuotannon ja jaon järjestäminen voivat taata ihmiskunnalle, koko ihmiskunnalle, kunnollisen elämisen tason ja samaan aikaan antaa sille kalliin vapauden tunteen suhteessa sen omaan talouteen. Vapauden kahdessa mielessä - kaikkein ensimmäiseksi ihmisen ei enää ole pakko omistaa suurinta osaa elämästään ruumiilliselle raadannalle. Toiseksi, hän ei enää tule olemaan riippuvainen markkinoiden laeista, siis hänen selkänsä takana toimivista sokeista ja epämääräisistä voimista. Hän tulee rakentamaan taloutensa vapaasti, suunnitelman mukaan, kädessään kompassi.

Tällä kertaa on kysymys yhteiskunnan anatomian alistamisesta perinjuurin röntgensäteelle, kaikkien sen salaisuuksien paljastamisesta ja kaikkien sen toimintojen alistamisesta kollektiivisen ihmiskunnan järjelle ja tahdolle. Esi-isämme edessä, joka ensimmäisenä aseistautui kivikirveellä, koko luonto edusti salaisten ja vihamielisten voimien salaliittoa. Sittenmin luonnontieteet ovat käsi kädessä käytännön teknologian kanssa valaisseet luonnon sen salaisimpia soukkia myöten.

Sähköenergian avulla fyysikko pääättelee atomin ytimen. Se hetki ei ole kaukana, jolloin tiede ratkaisee helposti alkemistien tehtävän, ja muuttaa lannan kullaksi ja kullan lannaksi.

Siellä, missä luonnon demonit ja raivottaret kerran riehuivat, vallitsee nyt vielä rohkeammin ihmisen yritteliäs tahto.

Mutta kamppaillessaan voittoisasti luonnon kanssa, ihminen rakensi suhteensa totella ihmisiä sokeasti miltei kuten mehiläinen tai muurahainen. Hitaasti ja hyvin kompuroiden hän lähestyi inhimillisen yhteiskunnan ongelmia.

Uskonpuhdistus edusti porvarillisen individualismin ensimmäistä voittoa alueella, jolla oli vallinnut kuollut traditio.

Kirkosta kriittinen ajatus siirtyi valtioon. Itsevaltiuden ja keskiaikaisten säätyjen kanssa käydystä taistelusta syntynyt oppi kansan suvereenisuudesta ja ihmisten ja kansalaisten oikeuksista kasvoi voimakkaammaksi. Näin nousi parlamentarismen järjestelmä.

Kriittinen ajatus tunkeutui hallinnon alueelle. Demokratian poliittinen rationalismi oli vallankumouksellisen porvariston korkein saavutus. Mutta luonnon ja valtion välissä on talouselämä. Tekninen tiede vapautti ihmisen vanhojen elementtien, maan, veden, tulen ja ilman tyranniasta, vain alistaakseen hänet omaan tyranniaansa. Ihminen lakkasi olemasta luonnon orja tullakseen koneen orjaksi, vielä pahemmin, kysynnän ja tarjonnan orjaksi. Nykyinen maailmankriisi todistaa erityisen traagisella tavalla, kuinka ihminen, joka sukeltaa meren pohjaan, joka nousee stratosfääriin, joka kääntää antipodien näkymättömät aallot, kuinka tämä ylpeä ja rohkea luonnon valtias pysyy orjana oman taloutensa sokeille voimille. Aikakautemme historiallinen tehtävä on korvata markkinoiden kontrolloimaton leikki järkevällä suunnittelulla, panemalla tuotantovoimat kuriin, pakottamalla ne toimimaan yhdessä sopusoinnussa ja toimimaan kuuliaisesti ihmisen tarpeiden palvelijana. Vain tällä uudella yhteiskunnallisella perustalla ihminen tulee pystymään oikaisemaan väsyneet raajansa ja jokainen mies ja jokainen nainen, eivät vain valitut harvat - tulemaan kansalainen täysin valloin ajatuksen maailmassa.

Ihmisen tulevaisuus

Mutta tämä ei vielä ole tien pää. Ei, se on vasta alku. Ihminen kutsuu itseään luomakunnan kruunuksi. Hänellä on tietty oikeus tuohon väitteeseen. Mutta kuka on sanonut, että tämän päivän ihminen on homo sapiens -lajin viimeinen ja korkein edustaja? Ei, niin ruumiillisesti kuin henkisesti hän on kaukana täydellisyydestä, biologisesti ennen aikojaan syntynyt, ajatus horjuvana, eikä hän ole tuottanut mitään uutta elimellistä tasapainoa.

On totta, että ihmiskunta on useammin kuin kerran nostanut ajatuksen ja toiminnan jättiläisiä, jotka nousevat yli aikalaistensa, kuin huiput vuorijonossa. Ihmisajilla on oikeus olla ylpeä Aristoteleesta, Shakespearesta, Darwinista, Beethovenista, Goethesta, Marxista, Edisonista ja Leninistä. Mutta miksi he ovat niin harvoja? Ennen kaikkea siksi, koska he ovat miltei poikkeusta vailla tulleet keski- ja yläluokista. Harvinaisia poikkeuksia lukuunottamatta neron kipinät kansan sorretuissa syvyyksissä ovat tukahtuneet ennen kuin ne ovat leimahtaneet liekkiin. Mutta myös, koska prosessit luoda, kehittää ja sivistää ihmisolentoa ovat olleet ja ovat olennaisesti edelleen sattumaa, jota ei valaise teoria ja käytäntö, joka ei ole alistettu tajunnalle ja tahdolle...

Sosialismi tulee tarkoittamaan harppausta välttämättömyyden valtakunnasta vapauden valtakuntaan tässäkin mielessä, että tämän päivän ihminen, kaikkine ristiriitoineen ja sopusoinnun puuttumisineen, tulee avaamaan tien uudelle ja onnellisemmalle lajille.

L. Trotski, Kööpenhamina 1932

Suomentanut Kaj Henriksson. Teksti on hieman lyhennetty

Tilaa:

Työvään Mielipide, Marxilaisen Työväänliiton ajankohtaislehti!

Marxilainen #2 ja #3, Marxilaisen Työväänliiton teoreettinen lehti

Saatavissa myös seuraavat pamfletit:

Heidän moraalinsa ja meidän

Kansanrintaman historiallinen petos

Kapitalismin kriisin analyysi

trotskilaisuus ja "trotskilaisuus" ennen ja nyt

Siirtymäohjelma

Fasismi

Neljäs Internationaali ja sota

My life

Marxilainen Työväänliitto on CRFI:n jäsen (Coordinating committee for the Refoundation of the Fourth International)

<http://www.crfiweb.org/>

<http://www.crfiweb.org/es>